

ÉLETTÜNK

XI. évfolyam 6. szám (11. fahrg. Nr. 6)

Az európai magyar katolikusok lapja

1979 június

HARANGOZÓ FERENC:

A történelmi per nincs lezárva...

Mindszenty kijövetele után kétszer járt Burgenlandban. Mindkétszer nem hivatalosan. Utoljára 1974 nyarán, többek közt a Lécai templom kriptáját is meglátogatta, ahol a Nádasdyak hamvai porladnak. Nádasdy Ferenc koporsójánál, akit 1671-ben a Wesselényi-féle összeesküvéssel kapcsolatban Bécsben lefejeztek, sokáig imádkozott. Mikor a homályos kriptából szótlanul fölértünk a ragyogó napfényre, nagyon halkán és nagyon tagoltan azt mondotta a Prímás: „A Nádasdyak történelmi pere nem zárult le megnyugtató módon... A halálos ítélet még nem volt aláírva és máris osztozkodtak a gazdag Nádasdy-birtokokon az érdekeltek...”

Vajon gondolt-e Mindszenty ekkor az ő történelmi perére is? Arra a perre, amit Rákosiék a magyar nép nevében indítottak ellene és zárták le életfogytiglani börtönbüntetéssel 1949 február 8-án? — Emlékirataiban (291. o.) erről így ír: „...az ügyész három vádat emelt ellenem: a demokratikus köztársasági rend megdöntésére szervezkedtem, a magyar állam ellen kémkedtem és visszaélést követtem el a fizetési eszközökkel”. — A vádat a köztársaság védelméről szóló 46-os törv. VII. tc.-re építették föl, amit a magyar nép nagyon találóan „hóhértörvény”-nek nevezett el.

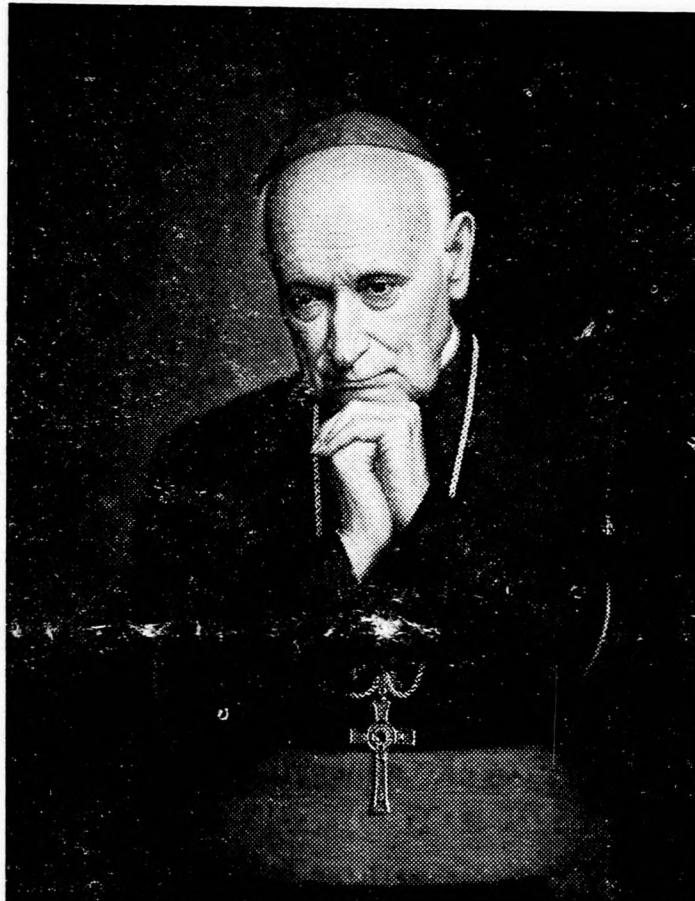
Mindszenty szerint: „Valódi bűneim: küzdöttem a bolsevizmus hatalmi túlkapásai ellen, védtem a vallásszabadságot, amit az Alkotmány ünnepélyesen biztosított, védtem az egyházi iskolákat, a hitoktatáshoz való jogot, hogy megakadályozzam a materialista nevelési és oktatási monopólium bevezetését. Százéves Mária-napokat rendeztem”. (Emlékirataim 317. o.).

A per alátámasztására a rendszer a hírverés és megfélemlítés minden eszközével próbált Mindszenty-ellenes közvéleményt kialakítani Magyarországon és Nyugaton. Az akkori magyar püspöki kart is kényszeríteni akarták arra, hogy ítélt el „az árulókat, Mindszentyvel az élen, aki hűtlenné vált a krisztus tanításához... aki összeesküvéssel akarta romlásba vinni a magyar népet” (u. o. 319). — Péter Gábor „megsúgta” neki az Andrassy-úton, hogy a magyar főpásztorok a tárgyalás előestéjén „a kormány bölcs belátására bízták a Mindszenty-ügy elintézését”.

Mindszenty csak kiszabadulása után tudta meg, hogy mindez szemerszedett hazugság volt és azt is, hogy XII. Pius pápa már 1949. január 2-án intézett levelet a Magyar Püspöki Karhoz. Az életfogytiglani ítélet után, február 14-én, egy titkos konzisztóriumban a bíboros-testület előtt ezt mondotta: „...A rendkívüli konzisztóriumot azért hívtuk össze, hogy feltárjuk mélységes szomo-

rúságtól keserű lelkünket... Arról a súlyos eseményről van szó, amely nemcsak a Ti kollégiumotokat sérti mélyen és nemcsak az Egyetemes Egyházat, hanem mindazokat is, akik magukat az emberi szabadság és méltóság hirdetőinek vallják és valóban azok is. Amint

1974-ben, tehát 25 év múlva, bécsi számkivetésében így emlékezik erre Mindszenty: „Nem rehabilitáltak, még a Vatikánnal folytatott tárgyalások idején sem, pedig az ország elhagyására egyik feltételként ezt jelöltem meg. A Vatikán végül is nem erőltette a reha-

MINDSZENTY

Schmidt Béla (USA) olajfestménye 1979

megtudtuk, hogy kedvelt fiunkat, Mindszenty Józsefet, a Római Szent Egyház bíborosát, Esztergom érsekét... vakmerően börtönbe vetették... tisztelendő Testvéreinkhez, Magyarországi Érsekeihez és Püspökeihez, szeretetteljes levelet intéztünk, amelyben az Egyház ellen elkövetett súlyos jogtalanság ellen ünnepélyesen és nyíltan tiltakoztunk.” — Magáról a per lefolyásáról pedig ezt mondta: „...Ennek az ősi hit védelmében oly nagyon érdemes főpápnak a pere nem folyt le teljes napfény mellett... Nem mellőzhetjük annak az ítéletnek az említését, amelyet a civilizált világ erről a perről alkotott: Először túlgyors lefolyását... a ravaszul mesterkélte vádak és ennek a főpápnak a testi állapotát... amely állapotban váratlanul törekeny és lélekben ingatag lény né vált az eddig természetében és magatartásában kivételesen erélyes ember olyannyira, hogy viselkedése vád, nem a vádlott, de az őt elítélőkkel szemben. Mindebben egyetlen egy dolog vált világossá: az egész peres eljárásnak főcélja az volt, hogy megrendítsék Magyarországon a Katolikus Egyházat, azt remélve, hogy — „... megverem a Pásztort és elszélednek a nyáj juhái”. (u. o. 321.)

bilitálásomat. — „Elítéltem” hagytam el Hazámat.

A rendszer ismerte álláspontomat s azért nem merte otthon a kezembe adni a megkegyelmezést tartalmazó utolsó törvénytelen periratot. Az amnesztiát külföldre küldték utánam. Amikor erről tudomást szereztem, az alábbi levelet írtam a rendszer igazságügyminiszterének:

„Pár nap múltán, hogy Hazámat elhagytam, arról értesültem, hogy rendszerünk amnesztiát küldött utánam. Ezt az amnesztiát, amelyet az elmúlt 15 év alatt sem kértem és fogadtam el, most is visszautasítom azzal, hogy a Justizmord jóvátétele csak rehabilitáció lehet és semmi más”. (u. o. 322.)

Az 1956-os Nagy Imre kormány, amelynek Kádár János is tagja volt, a perről így nyilatkozott: A Nemzeti Kormány megállapítja, hogy 1948-ban Mindszenty József hercegprímás ellen emelt vádak minden törvényességet nélkülöznek. Ennek értelmében a hercegprímás ellen történt összes intézkedések megsemmisülnek.

A rendszer ítélete Mindszentyt nem törte meg; ellenkezőleg, a 8-éves börtönt, majd a 15-éves önkéntes szobafog-

(Folytatás a 2. oldalon)

SZAMOSI JÓZSEF:

Köszönts a celli Máriát...

Máriacell neve századok óta ismerősen s kedvesen hangzik a magyar fülnek. És ez természetes is: Máriacell eltéphetetlenül összefon, eleven szálak kötik nemzeti történelmünkhöz, mióta I. Lajos királyunk, — kit a „Nagy” melléknévvel tisztel a történetírás — méltó szentélyt emelt itt a seregét győzelemre segítő celli Szűzanyának. Azóta szent hely ez nekünk s bár hatszáz év tűnt tova az időben, Máriacell nevének fénye nemhogy halványodott volna, sőt egyre jobban ragyog. Túlzás nélkül mondhatjuk: Máriacell máris öt világrész szétszórt, hívő magyarságának nemzeti szentélye lett.

Mi adja Máriacellnek, — a kegyelem szüntelen sugárzása mellett, azt a delejes erőt, ami bennünket, magyarokat kiváltképp ehhez a kegyhelyhez húz? Mindenek előtt: ez a hely látta még az említett Lajost, a magyar lovagkirályt, kit Róma tüntet ki „az Egyház zászló-tartója” címmel s kinek neve megdobogtatja a magyar szíveket, mert akaratlanul is a hajdanvolt dicsőség képét hívja elő az emlékezeiből, mikor „magyar tenger vizében húnym el éjszak, kelet s dél hulló csillaga”; — s előttünnek a századokból, viharos történelmünk távoli s közelebbi multjából a többiek: fényes történelmi nevek hordozói, Nádasdyak, Esterházyak, ez utóbbiak közt a nagy Mária-tisztelő Pál, az ország választott nádora; — a Máriacellhez kötődő Habsburg-ház tagjai közül mindegyre két nő neve bukkan elénk: Mária Teréziáé, kiért egykor a „karok és rendek” túllekesült „vitam et sanguinem”-je megremegett a pozsonyi országgyűlési palota falait; s a tragikus sorsú szép királyasszonyé, Erzsébeté, ki megsíratta Deák Ferencet s kinek emlékét a magyar nép szeretete őrzi; — és megrendülve, feltoluló érzelmeidet visszafojtva állhatsz meg a Szent László kápolna előtt, eltűnődve Isten rendelésén, hogy íme, két magyar prímás nyugszik itt: a nagyhatalmú, gazdag barokk-főpap és mellette korunk megkínzott, vértanu bíborosprímása. Bizony mindkettő hontalanságban halt meg s végakaratóból temetkezett Máriacellbe, lévén a szeretett Hazá idegen megszállók hatalmában. Ez a hely kényszerít az öneszmélődésre s a lélek, felejtve a köznapok kisszerű gondjait, a nagy ősök: magyar szentek és hősök példáin hevülhet. És ne felejtse: itt „otthon” vagy, nem vagy idegen, megtűrt. Bárhonnan jössz, bármilyen égtájról a Földnek, ide mindig „haza” is jössz; a celli Mária mindnyájunk édesanyja s nekünk a „Magna Domina Hungarorum”: annyi „viharon-vészen át” oltalmazó Nagyasszonyunk. Hozzá menve, köszönts hát derűs hittel és reményteli szívvel:

Üdvözlégy celli Mária!

Figyelem! Június 16-17-én a Mindszenty-múzeum felavatása Máriacellben! Már most foglaljunk helyet!

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

A szentek tisztelete

Kik ellenzik a szentek tiszteletét?

Közismert, hogy a 8. században az ún. képrombolók, noha elvben nem tagadták a szentek tiszteletét, valóságos vandalizmussal rombolták le a vallásos képeket és szobrokat. Sok helyütt hasonló képrombolás keletkezett a XVI. században, amikor a hitújítók, főképpen Kálvin, elítélték a szentek tiszteletét. Nyomukban sok protestáns testvér manapság is a szentekben legfeljebb a keresztény élet példaképét látja, de tagadja vallásos tiszteletük jogosultságát.

Mi a különbség imádás és egyszerű vallásos tisztelet között?

Az Egyház mindig élesen megkülönböztette az imádást és az egyszerű vallásos tiszteletet. Imádni annyit jelent, mint valakit elismerni legfőbb Urunknak és Teremtőnknek, akitől minden teremtettség függ, és aki a maga részéről senkitől sem függ. Ezért az imádás Istennel fenntartott tiszteletadás: csak Istent szabad és kell imádnunk. Imáadásban nem részesíthetjük sem az angyalokat, sem a szenteket, még a Szűz Anyát sem, mert ők teljes egészükben Istentől függenek és kiválóságukat Istennek köszönhetik. Viszont vallásos tiszteletünk tárgyát képezik, mert e tisztelet által elismerjük kegyelmi kiváltságukat és őket tisztelve Istent dicsőítjük. Ezért Mária is Istent dicsőítő himnuszában elismeri, hogy ezentúl majd boldognak hirdeti minden nemzedék (v. ö. Lk 1, 28).

Mit gondoljunk a szentképek és szentszobrok tiszteletéről?

Szögezzük le, hogy egy szobornak vagy képnek kettős értéke van: anyagi és ábrázoló értéke. Így a fukar ember jobban fogja értékelni az aranykelyhet, mint az egyszerű pléhszerleget. A műgyűjtő viszont többre fogja értékelni azt a feszületet, amely egyben műretek is, mint azt, amely esetleg ugyanabból az anyagból készült, de semmi művészi értéke nincs. A vallásos ember is a képeket

Kína és a kereszténység

A kulturforradalom óta az első megbízható híreket Dr. Louis Wei Tsing-Sing hozta háromhónapos kínai utazása után, ahol vagy 20 pappal, öt püspökkel és sok keresztény hívővel beszélt. Szerinte, kb. egymillió katolikus él még Kínában. — Az új kínai kormány hajlandó „átgondolni” újra viszonyát a keresztény egyházakkal. A „nyitás nyugat felé” nagy lehetőséget nyújt arra Kínában, hogy a láthatatlanná vált Egyház újra láthatóvá és hallhatóvá legyen. A sok megnyílt külföldi konzulátus és a turisták nagy száma miatt több keresztény egyházakkal. A „nyitás nyugat felé” kínai keresztények számára is nyitva állnak. Egyházi keresztelők a keresztény templomokban és házasságkötések már évek óta nem voltak. A halottakat most már keresztény módon temethetik, keresztény hivatást otthonukban látogathatnak, privát szentmiséket is mondhatnak újra és gyóntathatnak is. — A német missziós központ, a „MISSIO”, újabban több kínai püspököt és világit meghívott Németországba látogatásra.

az ábrázolás vagy szimbolizálás szempontjából nézi, de nem a művészi ábrázolás számottevő számára, hanem az ábrázolásnak a tárgya. Az egyszerű fake-reszt épp úgy emlékeztetbe idézi Krisztus Urunkat, mint egy művészi drága anyagból készült kereszt. Ez már emberi viszonylatban is így van. Az ember nem művészi vagy anyagi értéke miatt tiszteli édesanyja képét, hanem azért, mert az édesanyját ábrázolja. Tiszteletünk igazi tárgya az ábrázolt személy, a kép inkább csak eszköze. A zsidóknál a bálványimádás veszélye miatt nem volt megengedve az emberileg készített képek tisztelete. Az Egyház manapság ettől a veszélytől nem fél, az emberek tudják, hogy Isten, aki szellem, semmifajta anyagi tárggyal nem azonosítható.

Van-e alapja a szentek tiszteletének az ószövetségi szentírásban?

A zsidók az angyalokat tisztelték és hitték, hogy Istennél értük közbenjárnak. Így amikor Tóbiás könyvében Rafaél angyal felfedi kilétét, azt mondja: „Tudjátok meg hát, hogy amikor imádkoztatok, te meg Sára, kérésedet az Úr fönséges színe elé vittem” (Tob 12, 12). Zakariás próféta könyvében is az Úr angyala közbenjár Istennél, hogy Jeruzsálem és Juda városain könyörüljön meg (Zak 1, 12).

Judás Makkabeusnak egy alkalommal álomlátása volt: „Oniást láttam, az előző főpapot, ezt a nemeslelkű, igazságos férfit. . . Kitérte kezét és imádkozott a zsidók egész közösségéért. Aztán megjelent Judásnak — ugyanilyen testtartásban — egy ősz hajú, pompás külsejű férfi — csodálatos méltóság övezte. Oniász megszólalt és azt mondta: Testvéreinknek ez a barátja Jeremiás, Isten prófétája. Sokat imádkozik a népért és az egész szent városért” (2 Mak 15, 12-14). Nem volt ismeretlen a zsidók előtt a halottakért végzett ima és áldozat sem. A már említett Judás „gyűjtést rendezett a katonák között, és mintegy 2000 ezüst drachmát küldött Jeruzsálembe engesztelő áldozat bemutatására. Ilyen szépen és nemesen viselkedett, mivel gondolt a feltámadásra. Ha ugyanis nem hitt volna az elesettek feltámadásában, fölösleges és értelmetlen dolog lett volna a halottakért imádkozni” (2 Mak 12, 43-44). Még ha az utóbbi mondat későbbi hozzáadás által került is a szövegbe, mindenesetre a zsidóknak erre vonatkozó felfogását tükrözi vissza.

Van-e újszövetségi alapja is a szentek segítségül való hívásának?

Világos utalások történnek az újszövetségi szentírásban is, hogy a szentekhez való folyamodás ismert volt Jézus idejében. Így Krisztus Urunknak a szegény Lázárról szóló példabeszédében a dúsgazdag túlvilági kínjai közt azt kiáltja: „Atyám, Ábrahám . . . könyörülj rajtam! Küldd el Lázárt, hogy ujjá hegyét vízbe mártva hűsítse nyelvemet” (Lk 16, 25). E képeket nem szabad ugyan szó szerint vennünk, azonban bizonyítják, hogy a szentekhez intézett ima nem volt ismeretlen Jézus előtt sem. Amikor az Üdvözítő a keresztén függve felkiáltott: „Éli, Éli, lámám szabáktáni?” vagyis: „Én Istenem, én Istenem! Miért hagytál el engem?”, néhány ottálló megjegyezte: „Illést hívja . . . A többiek pedig hozzáfűzték: Hadd lássuk, eljön-

Illés, hogy megszabadítsa” (Mt 27, 46-49). Sőt nemcsak a szentek segítségül hívása volt közismert Jézus korában, hanem a szent emberek ruháit is használták és elvárták, hogy Isten általuk csodát tegyen. Az Apostolok Cselekedetében olvassuk: „Isten rendkívüli csodákat is művelt Pál útján. Még kendőit és kötevényét is levették róla, és mikor betegek terítették, a betegség elhagyta azokat s a gonosz lelkek is kiszálltak belőlük” (ApCsel 19, 11-12). S azt is olvassuk, hogy „a beteget is kivitték az utcákra, s ott ágyakra és hordszékekre fektették, hogy ha Péter arra megy, legalább az árnyéka érje valamelyiküket” (ApCsel 5, 15). A szentek tisztelete tehát nem az Egyháznak későbbi találmánya. A katakombák sírjai és festményei is bizonyítják, hogy az őskeresztények tisztelték a Szűz Anyát és a szent vértanukat.

Mi haszna van a szentek közbenjárásának?

A szentek közbenjárása nem tételezi fel Isten üdvözítő akaratának vagy erejének az elégtelenségét. Ellenkezőleg, Isten épp végtelen irgalma folytán akarja, hogy ahogy a természetes rendben

A történelmi per nincs lezárva...

(Folytatás az első oldalról)

ságot az amerikai követségen, bámulatos lelki erővel viselte el: imádkozott, élesen figyelte ami körülötte és a világban folyt le és írt-írt a magyar nemzet és egyház történelméről és jelen problémáiról, hatalmas kötetekre valót.

Amikor azonban megindultak kihozataláról a tárgyalások a Vatikán és a rendszer között, amelyekben az USA és a Vatikán politikájának döntő szerepe volt, lett nagyon nyugtalan. A hosszú fogság alatt még érzékenyebbé finomult lelkével megérezte a leghívebb papság és hívek lelkében a csalódást, ha ő is „kimegy”, otthagyja őket. Ez volt az a kereszt, „élete legnehezebb keresztje”, amit magára vett, amikor VI. Pál pápa ismételt kérésének eleget tett. Egész nyugati számkivetése alatt a lelke ebben a dilemmában vergődött és csak az a gondolat nyugtatta meg, hogy látogathatja a világban szétszórta magyarjait.

Az első keserves csalódás akkor érte, amikor a bécsi nuncius útján 1972. október 10-én megtudta, hogy a Szentszék a magyar kommunista rezsimnek 1971 nyarán garanciát adott arra, hogy külföldön semmi olyat nem tesz vagy mond, „ami a magyar kommunista rendszert ingerelhetné”. Mindszenty azt válaszolta, ha ilyen garanciákról tájékoztatták volna kijövele előtt, akkor nem jött volna ki. . . „Szenvedő népem körében akartam maradni és meghalni . . . Otthon síri csend van s . . . én visszariadok a gondolatától, hogy némán hallgassak még itt a szabad világban is . . .”.

1973 nyarán riasztó hírek jutottak a Pázmáneumba arról, hogy a Szentszék le akarja mondani az esztergomi érseki székről. Ezt ítéletnek vette, ítéletnek az ő egész életműve fölött. Nem tudta elhinni azt, hogy ő áll útjában a magyar egyház szabad kifejlődésének és hogy nemcsak a kormány, de a püspökök is kérik otthonról a Szentszék, hogy váltsa le. . . Hogy merevséget, makacsságot vetnek a szemére olyanok, akik a magyar tragédiát csak páholyból

emberek által nyerjük el emberi tökéletességünket, természetünknek megfelelően, a természetfeletti rendben is emberi segítőink legyenek. E közvetítők nem iktatják magukat közénk és Isten közé, hanem mellettünk és velünk együtt ők is könyörögnek Isten kegyelméért. S ha maga az Úr Jézus a mennybe ment, hogy Isten színe előtt közbenjárjon érettünk, nem kell-e feltételeznünk, hogy a szentek, akiknek akarata teljesen az ő akaratához símul, vele együtt szeretetből ők is könyörögnek értünk? A 2. vatikáni zsinat ismerté azokat a túlzásokat is, amelyek időök folyamán a szentek tiszteletébe vegyültek. A hibákat a szentek tiszteletének a feladása nélkül ki kell küszöbölni. „Őseink tiszteletre méltó hite tehát az, hogy a mennyei dicsőséget élvező, vagy a halál után még tisztuló testvérekkel eleven közösséget alkotunk. Ezt a hitet nagy kegyelettel magáévá teszi a zsinat, és . . . buzdítja az illetékeseket, hogy ha itt vagy ott becsúszott valami visszaélés, túlzás vagy fogyatékos, törekedjenek azt eltüntetni vagy kijavítani . . . oktassák a híveket, hogy az égiekkel való társalkodásunk, ha a hit teljesebb világánál fogjuk azt fel, egyáltalán nem szegényíti az imádó tiszteletet, amelyet megadunk az Atyaistennek Krisztus által a Szentlélekben, hanem épp ellenkezőleg, nagyon gazdagítja” (Dogm. Konst. az Egyházzól, n. 51).

nézték vagy gyáván megfutottak előle.

Mindszenty nem volt az a barokk főpap, akinek otthon és külföldön is festették azok, akik életét igazán nem ismerték. Ő nemzetének és egyházának a legigénytelenebb és végtelenül egyszerű fia volt mindig és maradt bitoros korában is. Ilyen volt valahányszor sajtómagáról volt szó, de rettenetesen bajvívója az ügynek, ha népe érdekében kellett síkraszállni. Itt nem ismert alkut, mindent a lelkiismeretén szűrt át és az igazságért meghalni is kész volt.

Amikor 1974 február 5-én, többszöri levélváltás után — pont 25 évre rá, hogy Budapesten megrendezték a nyilvános tárgyalást — VI. Pál pápa személyes követe a bécsi nuncius kíséretében átnyújtotta neki a lemondást tartalmazó pápai levelet, egyedül a lelkiismeretére hallgatva és árva magyar népe sorsát tartva szem előtt, mondott nem-et a legfelsőbb egyházi akaratnak.

VI. Pál pápa ezen levelével így teljesedett be Mindszenty földi elmarasztalása. Hazájában idegen zsoldban álló bitorlók mondták rá az életfogytiglani börtönt, most számkivetésben pedig a Szentszék tört pálcát felette, mert ma: „a kapcsolat kell, nem helytállás”, mert a vértanuk, a hitvallók kora lejárt”, ahogy ezt magán-naplójába bejegyezte.

Délamerikában utolsó lelkipásztori útján, alig egy hónappal halála előtt, voltam az „ébresztő órája”. — Akármilyen későn feküdt le, 6 órakor ébresztenem kellett. A kopogásra azonnal hangzott a „tessék”, mert már ott ült ágya szélén, soványan, sápadtan, kopott fekete reverendájában, morzsolgatva rózsafüzérét . . . Ez a csupa imádság, alázat és irgalom embere, mit véthetett, hogy életfogytiglani börtönre ítélték otthon, az ítélet 25. évfordulóján pedig maga a Pápa mondta ki fölötté az elmozdító szót? — Valóban így kívánia ezt a Magyar Egyház érdeke? — Mindszenty József pere nincs lezárva, arra meegnyugtató pontot majd a történelem tesz.

KOZI HORVÁTH JÓZSEF:

Mindszenty boldoggáavatásáért

„Nem akarok itt meghalni...”

MINDSZENTY BÍBOROS NAPLÓJEGYZETEINEK OLVAŠÁSÁKOR

A történelmi magyarság legbiztosabb értékmérője az idő. Az életünkben égis magasztalt talmi nagyságok sírját hamarosan belepi a feledés pora. A hősök és szentek emlékét viszont a múlt évekkkel egyre növekvő tisztelettel veszi körül a hálás utókor.

Az „Istenért, Egyházért, Hazáért” való kiállást kora ifjúságától kezdve mindenkifeletti kötelességének érző Mindszenty Józsefet már otthoni harcai, megkínóztatása, fogsága és belső emigrációja idején világszerte csodálták a szabadságszerető emberek. Ez a csodálat bensőséges szeretetté alakult át, amikor a számkivetésbe kényszerített és nyolc évtizeddel a vállán messze és fáradságos missziósutakat vállaló vértanú: bíborost személyesen is megismerhették.

Páter Werenfried van Straaten, az üldözött és inséget szenvedő egyházat segítő nagyszerű szervezet alapítója és lelke, már a máriacelli temetésen elmondott búcsúztatóbeszédében kifejezést adott annak a reménységnek, hogy könnyűnek ezt a bátor hitvallóját és hitvallásáért a legembertelenebb gyötrelmeket is vállaló vértanúját az Egyház a boldogok, illetőleg szentek sorába fogja iktatni.

„Speckpater” szavai nemcsak a gyászistentisztelet közönségének a szívében találtak együttérző visszhangra, hanem a tengeren innen és az óceánokon túl mindazoknak a lelkében is, akik — közvetlenül vagy közvetve, személyesen, emlékiratain vagy a világ minden kultúrnyelvén megjelent életrajzain keresztül — találkoztak ennek a „modern hitvallónak és szentnek” az életpéldájával.

Már több országban is keletkeztek — egészen spontán módon, alulról és világi hívektől elindítva — mozgalmak, amelyek, néha már türelmetlenül — követelik Mindszenty bíboros boldoggáavatását.

Kétségtelen, hogy ennek a tiszteletreméltó türelmetlenségnek a növekedésében az Egyház legfőbb vezetésében történt változás is szerepet játszik. „A lengyel pápa” trónralépése óta egyre csöndesebbek lesznek — magyar vonatkozásban is — annak a keleti egyházpolitikának a szószólói, akik a vasfüggöny mögötti egyházak jövőjének a biztosítását a hitvallók és vértanúk elejtésében és a kommunista diktatúrákkal való szolgálai együttélésben látták.

Ebben az új helyzetben a „Mindszenty Emlékbizottság” elérkezettnek érzi az időt arra, hogy a már működő részmozgalmakat összefogva, koordinálva és a világ minden tájára kiterjesztve nagyszabású aláírási akciót indítson Mindszenty bíboros boldoggáavatásáért.

Amint tudjuk a boldoggá-, illetőleg szenttéavatás „pere” igen hosszú folyamat. És benne fontos szerepet játszik annak a megállapítása is, hogy a szóbanforgó személy halála után is vallásos tiszteletben részesül.

Az aláírási akció ezt kívánja dokumentálni. Minél több aláírást tudunk az illetékes egyházi hatóság elé terjeszteni a bizonyítás annál meggyőzőbb lesz. Az aláírási akció Máriazellben a Mindszenty-Múzeum felavatása napján indul el. Az íveket a lelkészségek és az aláírók gyűjtését vállaló szervezetek hamarosan megkapják.

Tegyünk meg — egyháziak és világiak egyaránt — minden tőlünk telhetőt annak a demonstrálására, hogy Mindszenty József „hősi és szent” példája a ha-

A Mindszenty Alapítvány kiadta a bíboros hátrahagyott kézírataiból azokat a naplójegyzeteket, amiket a budapesti amerikai követségen töltött 15 év alatt vetett papírra. Ha az Emlékiratokból megismerhettük az Egyház és nemzet ügyéért harcoló főpapot, a sokat szenvedett vértanút, a száműzött magyar prímást; ezek a Napi jegyzetek egészen más oldalról mutatják be: a bíboros itt emberi közelségbe kerül hozzánk. Ilyen emberközelségből eddig még nem láttuk, ez az emberi arc mindnyájunknak meglepetés! Az új arc megismeréséhez nem elég csak részleteket olvasni a naplóból. El kell olvasni az egészet, mert csak így tudjuk érzékelni azt a légkört, amiben ő 15 évet töltött magányban és elszigeteltségben.

Mit csinált a bíboros 15 év magányában? Nappalait, álmatlan éjszakáit kitöltötte az ima, a munka, az olvasás és főleg az aggodalom nemzetéért. A legkisebb jóért is hálás, megőrzi minden jó emberének emlékét, imáiba foglal mindenkit, aki kapcsolatba került vele az életben. Nem sajnálja a fáradságot egyetlen lélekért sem.

A körülmények magányba kényszerítették, pedig nem remete-típus. Nagyon szerette az embereket. De hozzájuk nem társadalmi kapcsok, hanem a lelkipásztori teendők fűzték.

A Napi jegyzetekből megismerjük szerénységét, alázatát, aki ügyel arra, hogy ne tekintse őt szenzációnak, ne látogassák kíváncsiságból. A követség tagjainak éppen ezért soha nem jelentett terhet, sőt nagyrebcsülték; tudták, hogy történelmi személyiséggel van dolguk s nagy élmény volt számukra, hogy egy fedél alatt élhettek vele.

Ezek az odavetett rövid jegyzeteken keresztül végigéljük vele az 1956-tól 1971-ig terjedő időket. Mint Robinson, úgy élt egy magányos szigeten, hazája kellős közepén, míg körülötte vészes hullámok csapkodtak. Mit jelentett: hazájában élni és mégis kiszakítva lenni belőle? Átélni személyes elhivatottságát, felelősségét és tehetetlen magányra kényszerülést? Mi marad még az ország vezető főpapijának nagyrahívott életéből? — Marad a magány, a teljes elhagyatottság. Marad az álmatlanság gyöttrődése Maradnak az emlékek, a meg-nem-valósítható tervek. Maradt az újságolvasás, mint egyetlen kapcsolat az eseményekkel. És maradt a tér figyelése az ablak redőnye mögül, a város oly közeli és mégis oly messzi visszhangja. A megváltozott új világ és benne az új ember így jut el hozzá bezártóságában. Innen ismeri meg az új rendet, az új ünnepeket, a szüntelen felvonulásokat, rikító plakátokat, harsogó statisztikákat, versenyeket, kitüntetések.

Szabadság az ilyen élet? Nem szabadság ez, hanem félrabság, ha börtönörök helyett kedves emberek, kellemes környezet veszik is körül. Számára leggyöttrőbb a tehetetlenség érzete. Szeretne résztvenni a magyar életben. „Kinn kellene lennem, bevetni magam... De én már eltemetett ember vagyok. Nem akarok itt meghalni...” — írja egy helyen.

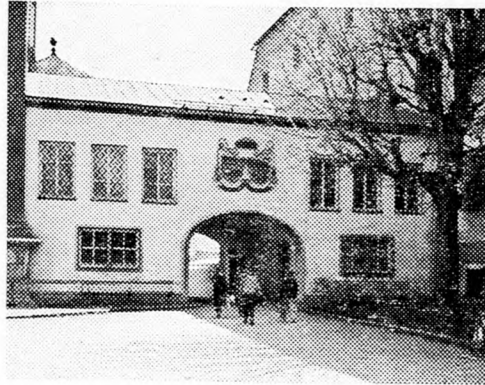
Csalódunk a könyvben, ha érdekességeket, változatosságot, hangulatot keresünk benne. Ilyen életmód mellett hogyan találhatnók mindezt? Csak egyfajta hangulat kerít bennünket hatalmába,

lála után is élő és ható valóság az egész világon.

hogy ennyi erő, ennyi lelki nagyság, ennyi buzgóság, haza- és emberszeretet pazarlódik el felhasználatlanul.

Önmagáról ritkán beszél. Emlékiratai is azt mutatják, hogy szinte képtelen önmagát központba állítani. Esmékre és tényekre reagál, nem saját benyomásaira és érzelmeire. De jól esik neki, ha nem felejtik el, ha virággal, levéllel vagy üzenettel gondolnak rá.

Az újságok hírei kapcsolták össze ezekben az években a magyar étellel.

Máriacell: a bazilikát a rendházzal összekötő épület. Itt kapott méltó helyet a Mindszenty Emlékmúzeum

Minden részlet érdekelt, a fontos híreket kivágva, összegyűjtötte, megjegyzésekkel látta el. Ki tudja, kiadásra kerülnek-e valaha ezek a széljegyzetek?

A napló olvasásakor végig vele éljük a forradalom eltiprásának mozzanatait, a világsajtó visszhangját a megtorlásokra, kivégzésekre. Milyen fájdalom neki mindent eltűnni, hogy nem emelheti fel szavát az elnyomottak, elhurcoltak érdekében, amit azelőtt mindig félelem nélkül megtett. Mennyire fáj neki, hogy „új vallás” hirdetését kénytelen látni keresztény magyar földön. Mert új vallás ez, mely új hitet követel, új ünnepekkel, tömegajátosságokkal, ütemes új litániákkal, új „szentek” képeivel. Elgondolkodott: tetszhet ez a magyar népnek, engedik magukat önként az utcára hajtani, igénylik ezt a parádét, a szónoklatokat, az ütemes, irányított lekésedést? — Áll az ablak mögött, gondolkodik, — és fáj a lelke...

A nemzet nehéz sorsa mellett az Egyház is fáit. Mert mit is mond az ő sorsa a többi püspöknek, papoknak: „Legvetek társutasok, nehozy Mindszenty sorsára jussatok. Ezt tanulják tőlem...” — írja keserűen.

Szenved, ha vádoliák, hogy ottléte veszélyezteteti és nehezíti a püspöki kar helyzetét, hogy miatta nem töltik be a püspöki székeket. Alárendeli magát a Szentszéknek, de kifogásolja, bírálja a magyar állammal kötött megállapodását. Hol maradnak a hívek — kérdezi —, hol marad az ifjúság, a hitokrotás, a katolikus sajtó, a papok szabad működése? Úgy találja, hogy a megegyezés csak a rendszer javát szolgálja, de nem az Egyházét (melynek sorsa főleg a zsinat éveiben aggasztia!).

Az utolsó évek legsúlyosabb problémája: maradás vagy az ország elhagyása. Egyszerre iobban látja, hogy minden az utóbbi felé kényszeríti. S ő nem akaria elhagyni hazáját! Ezen tépelődik, bár minden idegszála tiltakozik az ellen, hogy elhagyja az országot. Éveken át kínozza ez a gondolat. Berán érsek sorsában érzi, hogy ez lesz az ő sorsa is. Aggódva figyeli azt az egyházpolitikát, mely Nyugaton nem támogatja a keresztény irányzatokat, de Keleten együttműködik a kommunista rezsimmel. Legjobban bántotta a világpolitikában és az Egyházban is a koegzisztencia

gondolatának egyre nagyobb térhódítása.

A gyöttrő gondolatok elől a munkába unenekült. Munkabírása, szorgalma szinte hihetetlen. Megtanul angolul, nem egészen kifogástalan kiejtéssel ugyan, s hosszú angol nyelvű prédikációkat készít és tanul meg. Kézírással megírt vagy tíz kötetre való magyar történelmet, hogy bemutassa a világnak, miként lett ő egy tragikus sorsú nemzet tragikus sorsú főpapja. Arról írt megszámlálhatatlan ezer oldalakat, hogy mit szenvedett a magyar nép történelme folyamán a különféle megszállóktól és kollaboránsoktól. Megírta a nagy kommunista vezérek életrajzát, a 19-es proletárdiktatúra történetét, az 56-os forradalom eseményeit, s köteteken keresztül polemizált kommunista nagyságokkal.

A szakadatlan munka, az álmatlanság és a lelki gyöttrődés megtámadta a börtöntől, kínzásoktól amúgyis megrongált egészségét. Vörös fonálként húzódik végig a naplón a rövid bejegyzés: „Nem aludtam”. Éjjelenként felkel, imádkozik, órákig dolgozik. Álomban üldözőivel, szörnyű alakokkal viaskodik, sokszor felriad, kínzóit szinte benne laknak idegzetében. De nemcsak álmaiban, nappal is sokat foglalkozik velük, amint rengeteg jegyzete tanúsítja.

Álmatlanságára, vérkeringési zavaraira az orvos azt mondja: „Ne dolgozzon annyit”. — „Dolgozom — válaszolja — mert rámtörnek a gyöttrő gondolatok”. Hatalmas oszlopokban álló kéziratsomóira célozva is ezt mondja: „Mit csináltam volna? Ezek őrizték meg a józan eszemet”.

1967 októbertől 1968 júniusáig hiányzanak a feljegyzések! Ki tudja: írt-e vagy sem? Egyiket sem lehet bizonyítani: De ha eddig mindig írt, miért éppen most nem? Jóllehet ezek voltak a legkritikusabb hónapok, ekkor dőlt el maradásának vagy kimenetelének sorsa. Éppen ezekről az időkről ne írt volna? Ki tud erre felelni?

Összegezve: a Napi jegyzetek a prímás emberi arculatát mutatják nekünk, megismerjük belőlük egész gondolatvilágát, azt is ahogy a politikai eseményekre reagál, megismerjük aszkéta életstílusát, hihetetlen szorgalmát, minden ízében papi lelkületét, Isten és nemzete iránti mélyes szeretetét. Bármiként ítéljen róla a jelen, emlékét megőrzi a történelem, ahová bevonult már a legnagyobb magyarok közé. S. G.

* Mindszenty József: Napi jegyzetek. Amerikai követség 1956—1971. Mindszenty Alapítvány kiadása, Vaduz 1979.

A könyv ára 32 DM. USA-ban és tengerentúl 14 \$ + portó. Megrendelhető az Életünk szerkesztőségében.

A BÉCSI PÁZMÁNEUM FELHÍVÁSA

Papi pályára hivatott katolikus magyar ifjak forduljanak a Pázmáneum előjáróságához: A-1090 Wien, Boltzmann-gasse 14, Ausztria. Levelükben közöljék személyi adataikat, iskolai végzettségüket, nyelvismeretüket, rövid életrajzukat, valamint az indítóokokat, amely őket a papi pálya felé irányítja. Lelkipásztoruk ajánló levelét mellékeljék.

Miért ne menjek papnak?

A kismartoni (Eisenstadt-i) egyházmegye papnövendékeinek körirata a hivatások vasárnapjára*

Minket teológusokat gyakran kérdeznak, miért is akarunk papnak menni. Mi érdekel minket ebben a hivatásban: az „Úristen fixfizetéses tisztviselőjének” biztos bevétele avagy talán egy megfelelő jobb hely a társadalomban vagy pedig a siker és önigazolás utáni törekvés? Mi érdekel bennünket? — Válaszunk a következő: Nem az a lényeg, hogy nagy sikereket érjünk és könyvelhessünk el, hanem az, hogy a h í v á s n a k engedelmessédjünk! Nem az a fontos, hogy a kísértésekben, kételyekben és harcokban a hivatás erejével helyt álljunk! Nem az a lényeg, hogy a társadalmon belül díszhelyeket foglaljunk el, hanem az, hogy mint Isten gyermekei egymás számára is segítő embertársak, testvérek, „hivatásos szomszédok” legyünk!

De most mi, papjelöltek, is szeretnénk egyetmást kérdezni: nem gondolják-e olvasóink, hogy épp az Egyház papjai lennének arra hivatva, hogy ebben a mi haladástól megszállott, szívtelen és lélektelen világunkban az elhanyagolt ember méltóságot és nagyságot gondjukba vegyék? Nem gondolják, hogy ilyen lelkipásztorok bizonyítani tudnák embertársaiknak, hogy az ember nem csak termelő és fogyasztó lény, hanem Isten képmása, aki hinni és szeretni tud és aki hitből gyakorolja a szeretetet? És az ilyen szeretet több mint pusztá emberriesség, szociális beállítottság vagy érzés; több mint rokonszenv, érzelem, hajlam vagy időtöltés. Nem gondolják, hogy éppen ilyen, papi lelkületű emberek tudják környezetüket az élet és szenvedés értelmére rávezetni és neki az élet helyes útját és örök célját megmutatni?

Néhány rövid szó arról: milyen feladatok várnak ránk: teológiai tanulmányaink elvégzése (12 félév), közös munka a megfelelő és hatékony lelkiiség megszerzéséért, pasztorális szárnypróbálgatások otthon, középiskolai lelki-gyakorlatokban segítés, lelkipásztorokkal, főiskolásokkal és hívekkel való kapcsolatok kiépítése.

Befejezésül néhány hálás szó mindazoknak, akik imájukkal és adományaikkal támogatnak minket: az aratás Ura adjon a jó magvetésnek jó termést a maga idejében! Ugyanakkor kérjük, hogy kísérjenek minket továbbra is érdeklődésükkel, áldozataikkal és imádságukkal! Végül szeretettel meghívjuk az érdeklődőket — főleg az ifjúságot: látogassanak meg minket egyszer a szemináriumban! Jövetelüket örömmel várjuk!

* Ezt a „köriratot nem magyar szemináristák írták, hanem a Burgenland-i egyházmegye német és horvát kispapjai és Richter Aladár, szeminárium régens fordította és küldte el nekünk. Érdekes, hogy a bécsi egyházmegye szemináriumának is magyar pap: Dr. Tóth József a rektora.

RIASZTÓ STATISZTIKÁK

A BRD-ben dolgozó idegen munkások száma kerekén kétfélmillió, a családtagokkal együtt négyfélélmillió; egyedül a gyermekek száma meghaladja az egymilliót, és ennek több mint a fele már Németországban született.

Egyedül Münchenben 230 ezer külföldi van regisztrálva. Ehhez jön még egy sötét szám, kb. 50.000-re becsülik, akik állandó mozgásban vagy felszín alatt vannak: a nem regisztráltak.

Jézus a háborgó tengeren

Több kézen át jutott hozzánk hazulról „És az Ige testet öltött” címmel egy szegényes külsejű, gépírással írt könyv, amelyben a szerző (S. Z.) aféle prózaversbe, szabad ritmusokba szedte az Újszövetségi Szentírást. Nem ragaszkodott szorosan az evangéliumi textusokhoz, sőt inkább költői fantáziával és fogásokkal próbálja a bibliai cselekmények lélektani- és táji háttérét megfesteni. Ime egy részlet (Máté 14) mutatóba: a csodálatos kenyérszaporítás után a tanítványok Kafarnaumba eveznek:

A csodás kenyérszaporítás járt az eszükben, és a szívük nem lelt nyugodalmat.
„Ötezer ember, és csak öt kenyér!
És tenyér üresen, vagy kérve még, mégse maradt.
És a két halból is mennyi jutott!
A jóllakott sereg élén, betetézve a csodákat,
Jeruzsálembé lehetett volna vonulni!”

A szél szembe fordult,
meg kellett húzni az evezőket.

— — —
„És nem lett volna senki,
aki szembeszegüljön.
— Jön a király — mondták volna a népek,
és ének szállt volna örömmel
egész Izraelen által.”

A negyedik őrváltás ideje lehetett már,
és a tengernek az útján
egyre nehezebb lett előbbrehaladni.
A parton kellett volna maradni talán,
és várni még, hogy megjöjjön, a Mestert!
De hiszen, mikor elment, ő maga mondta,
hogy Kafarnaumba menjünk,
és ő majd jön utánunk.

És fújt szembe a szél.
Kemény csobbanással verték a vizet az evezők.
És ők, az inas testű halászok, figyelték
a sötét éjszaka minden mozdulatát.
Testükön csurgott a verejték,
és csapzott homlokukon a gond megtelepült.

És egyszerre észrevettek valamit valahányan.
— Látod?
— Látom.
— Jön.
— Közelít.
— A hullámok tetején lép.
— Rémkép.
— Nem, tisztán látom alakját.
— A hullámok taraját éri a lába.
— Karját lendítve jön egyre közelebb.
— Kísértet — mondták. — Más mi lehet?

Szorongás vett rajtuk erőt.
És a közeledőt hogy megriasszák,
kiáltozni kezdett valamennyi.

És akkor szólt, aki valóban ott
a habok tetején járt, a hajóhoz közeledvén:
— Én vagyok, ne féljetek.

Jézus hangjára Péter szava eredt meg először:
— A földön a nyomodban járok, Uram,
és ha csakugyan te vagy, engedd,
hogy hozzád menjek most itt a vizen.

— Jer — mondta neki Jézus.
És Péter azonnal, kilépve a hajóból,
járni kezdett a víz tetején.
Ám amikor a szél elkapta ruháját,
és ő a gyávák mozdulatával
kezével elfödte szemét,
két lába alatt egyszerre megnyílt a víz tenyere,
és merülni kezdett.

Jézus keze kinyúlt feléje azonnal.
— Kicsinyhitű — mondta neki,
kiemelve a vízből.
— Miért kételkedtél?

Azután beszálltak a hajóba.
És nyomban elállt akkor a szél,
és a víz tetején gyorsan kisimultak a fodrok.

Bontott sugarú hajnal volt,
mikor a partot elérték. — — —

A Pázmáneum gondjai

Az európai magyar katolikusokat csakúgy, mint a tengeren túliakat aggasztja a kérdés: mi lesz a lelkipásztori utánpótlással? Ki hirdeti majd számunkra honi nyelvünkön az evangéliumot, ki látja el betegeinket, ki okozza fel bűneinket, amelyeket mégis csak anyanyelvünkön tudunk a legkönnyebben megvallani az Úr szolgájának, ki érti meg problémáinkat egy idegen világban, ha nem lesznek magyar lelkipásztorok?

Igaz, a minket követő generáció már otthonos az 'új hazában', ahová a szülők egykor mint kivándorlók, vagy menekültek érkeztek, mégis megnyugtató lenne tudnunk, hogy lesz-e aki átveszi majd elfáradt papjaink válláról a lelkipásztori gondokat és megőrzi az idegenbe szakadt testvérek keresztény magyar lelkiségét.

Tudjuk azonban, hogy a világméretű válságban, amelyben élünk, maga a világegyház is mintha földrengéses talajon állna: évszázados intézményei el-sorvadnak... az apostolok feladatára hivatottak száma sok országban megté-pázódott: paphiány, üres szemináriumok, zűrzavar a régi fegyelem helyén, gyakran hallott témája az elmúlt évek panaszainak... noha vannak jelek, amelyek arra mutatnak, hogy túl jutottunk már a mélypontra és a kibontakozás már megindult. Az Úr Jézus szava: „Én veletek vagyok a világ végezetéig”, századunkban is igazolódik.

Idegenbe sodródott magyar hívek számára magyarul gondolkodó papokat nevelni, ez Mindszenty bíboros urunknak is égető gondja volt. Ezt próbálja megvalósítani továbbra is a bécsi Pázmáneum. Tudjuk, hogy a hívek gondoskodó érdeklődése kíséri munkánkat. Tájékoztatásukra közöljük, hogy már (vagy még csak?) négy növendékünk van. Kérjük, foglalják őket imáikba. Isten megfizet érte.

A legkisebb anyagi seegítségét is megköszönjük. Az alábbiakban külön is felsoroljuk az 500.— ÖS-t meghaladó adományokat, amelyek 1978 júniusi el-számolásunk (Életünk 1978, 6. sz.) óta 1979 április végéig hozzánk befutottak. Az idegen pénznemben küldött átutalásokat osztrák Schilling értékben tünteltük fel.

Asztalos J. (BRD)	ÖS	7.149.50
Dr. Harmath J. (BRD)	ÖS	2.698.38
Dr. Helbig R. (Wien)	ÖS	2.000.—
Károlyi M. J. (DK)	ÖS	510.—
Dr. Marsovszky P. (Wien)	ÖS	1.250.—
Dr. Mester I. (Róma)	ÖS	672.—
Mikó Gy. (BRD)	ÖS	7.392.—
M. P. (Schweden)	ÖS	3.100.—
Schrenk E. (Wien)	ÖS	10.000.—
Szegvári I. (N. Ö.)	ÖS	1.000.—
Dr. Udvarhelyi B. (BRD)	ÖS	500.—
Valentiny G. (Wien)	ÖS	1.000.—
Váradi I. (BRD)	ÖS	18.229.—
Weigl F. (N. Ö.)	ÖS	1.000.—
Zsoldos I. (U.S.A.)	ÖS	686.75

Összesen ÖS 57.187.63

Adományokat hálással fogadunk a „Bankhaus Schelhammer und Schattera, Wien I. (Bankleitzahl 19190)” címén lévő 13.352 sz. 'Pazmaneum, 1090 Wien, Boltzmanngasse 14' jelzésű folyószámlánkra. Ezeket az 'Életünk' 1980 júniusi számában nyilvánosan is nyugtazzuk, hacsak az adakozó másképp nem rendelkezik.

Dr. Gianone Egon, rektor

Akik hisznek a jövőben...

Megnyílt a magyar jezsuita noviciátus

Kanadában, 1978 októberében nyílt meg a külföldön élő magyar jezsuiták noviciátusa. Jelenleg négy jelölt ismerkedik itt a jezsuita életmóddal. Felkerestük őket a torontói, csendes családi házában, ahol a noviciátus van, hogy hívatásukról érdeklődjünk.

Első kérdés: **Miért mentetek jezsuitának?** Íme, a válaszok: „— Engem az vonzott, hogy a jezsuita rend már több mint 400 éve olyan sokat tett az emberekért, olyan sok szentet nevelt. Az is tetszik, hogy a rend nincs lekötöztetve csak bizonyos munkákra (nem csak tanító, vagy pl. betegápoló rend), hanem mindent vállalhatnak a tagjai, ami Isten nagyobb dicsőségét szolgálja. Magam geofizikus voltam, de ugyanúgy beleillem a rend kereteibe, mint a teológiai tanár, az újságíró, vagy az esztergályos.”

„— Én a magam részéről egy egész életre szóló kalandot látok abban, hogy jezsuita lettem. Ne érts félre, nem vagyok kalandvágyó. Sőt. Talán, ha csak magamra hallgatnék, irtóznék minden bizonytalanságtól. De tudom, hogy ez milyen zsákutca. Azt hiszem, hogy amilyen kalandot számomra Krisztus barátsága jelent, olyanra sok embert kell majd elvezetnem. Mindazokat, akik félnek maguktól, de attól is, hogy túlnőjenek önmagukon.”

„— Talán furcsán hangzik, de engem egy olyan — kissé érzélgősen hangzó — mondat indított el, amit nem is egy jezsuitától hallottam: „Szeretnék a mennyország földre csókolt csókja lenni.” Olyan sok ember didereg a szeretetlenségben, nekem meg annyi jutott a szeretetből. Nem tudnám tartogatni csak magamnak...”

„— Olyan sok lehetőség van az ember előtt, hogy mi jót tehet, hogy akár meg is lehetne zavarodni abban, hogy az ember válogasson közöttük. Így aztán egyszerűbb arra az álláspontra helyezkedni nekem is, ami a jezsuiták lelkeségére olyan jellemző: mindig a nagyobb jót tenni. A nagyobb jó mértéke itt nem valami ideológia, hanem Isten dicsősége.”

A fenti vélemények is jól tanúsítják, hogy a szerzetesi, vagy papi hivatás kiindulópontjával akármi szolgálhat. Felteztünk azonban további kérdéseket is: **Ne haragudjatok a szókimondásért, de nem gondoljátok, hogy eléggé idejétmúlt dologra vállalkoztatok, hogy szerzetesnek mentetek, ráadásul egy emigráns csoport keretein belül?** — Íme a válaszok:

„— Te pedig ne haragudj meg a válaszáért: eléggé leszűkült látásmód kell ahhoz, hogy valaki ilyet kérdezzen. Minkább olyanok vagyunk mint az evangéliumban a kincskereső, aki nagy-szemgyöngyöt talált. Kérdezi az, hogy időszzerű-e a gyöngyszem? Olyasmit találtunk, vívódva a mai ember kérdéseivel, ami mindent megold az életünkben. Nem „ügy”-et, amire elkötelezzük magunkat, nem „elvetet”, amikért tűzbe megyünk, nemcsak egy „bevált” életformát, hanem egy örök életre szóló barátságot Jézus Krisztussal. Aki Őt időszzerűtlenné tartja, nem is ismeri.

— És mivel tudjuk, hogy a mi személyes szomszágunk az igazságosság, a béke, a szeretet, a jóság iránt tipikus jellegű, azért nem elégedhetünk meg az-
zal, hogy akárhol találjuk meg a po-

SZAMOSI JÓZSEF:

Magyar zarándoklatok Máriacellbe (1)

VÁZLAT A HÍRES MÁRIA-KEGYHELY TORTÉNETÉNEK EGY MEGÍRATLAN FEJEZETÉHEZ

Különös, hogy egy nép Mária-tiszteletének egyik legősibb és legjelentősebb központja az ország határán kívül legyen, pedig így van ez Máriacell, mely régtől fogva a magyar népek is, de főként a Dunántúl katolikus népének legnépszerűbb búcsújáróhelye volt a multban s remélhetjük, ha a határok egyszer végleg kinyílnak, lesz a jövőben is. Annyi bizonyos, hogy a máriacelli magyar zarándoklatok (tudomásom szerint még megíratlan) története messzi századokba nyúlik vissza.

A kegyhely első „virágkora” a 14. században kezdődött s ebben döntő része van a mi Nagy Lajos királyunknak, aki itt a már meglévő szentélyt átépítette, helyesebben annak helyébe egy háromhajós, tornyos, impozáns gótikus templomot, illetve kegykápolnát emelt. Ebből a történeti tényből természetesen következik, hogy az első magyar zarándoklatot ő vezette Máriacellbe, ahogy ezt a St. Lambrecht-i krónikás, Johannes Menestarcfer (írják Menesdarffer-, újabban Mannesdorfer alakban is) latin nyelvű munkájában (De origine ecclesie beatissime Virginis Marie in Cell et miraculis ibi factis 1487) feljegyezte: „a hitetlen balkáni népek felett aratott nagy győzelem után Lajos király seregével, fogadalmához híven, Máriacellbe vonult.” Ez lényegében megfelel a történeti valóságnak. Sőt az sem lehet kétséges, hogy Nagy Lajos, feleségével, a nagyon vallásos Erzsébettel együtt járt Máriacellben (valószínűleg 1378 nyarán) s hozta el a számtalan értékes adományok között a számára is a legkedvesebbet, a „csodatevő Madonnát”, az ún. „kincstári kegykép”-et, melyet Andrea Vanni, 14. sz.-i sienai festő művének tartanak s amely ma is a máriacelli kincstár legértékesebb darabja. Nagy Lajos említett győzelmét, Máriacellbe vonulását és templomépítését — a hozzájuk fűzött legendás elemekkel kiszínezve — több, a 16. és 17. századból származó szép olajfestmény ábrázolja. Közülük három a bazilika északi, emeleti galériáján, egy a Régi kincstárban (Alte Schatzkammer) található.

Bizonyosra vehető az is, hogy a 15. sz. folyamán a zarándoklatok általános fejlődésébe a magyar búcsújárások is bekapcsolódnak, különösen mióta a zarándokok útja biztonságosabbá válik.

hár vizet erre a szomszágára, hanem egy szerzetesközösségben.

— Különben a statisztikák is elárulnak valamit: mégiscsak a világ legnépesebb szerzetesrendje a jezsuita rend. Ez a tény is sokat elárul az időszűrségből.

— Ami pedig a magyarságunkat illeti, az „emigránsok” beolvadásától vagy leépülésétől csak azok riadoznak, akik csak mások ellen tudnak magyarok lenni. Mi tudjuk, hogy lehetünk éppen olyan jó magyarok, mint pl. németek, svájciak avagy akár kanadaiak, és ebben nem látunk semmi ellentmondást. Ugyanaz tesz magyarrá idekint, ami odahaza is. Erre megtanítani az embereket nem csökkenő, hanem növekvő probléma.”

— Még egy kérdést: **Nincs ellene kifogástok, hogy írjak rólatok egy újságban? Arról hogy vagytok...**

— Csak azt is ír meg, hogy nemcsak vagyunk, hanem leszünk is.

R. M.

Ugyanis Zsigmond magyar király, ki 1414-től német-római császár is, 1429-ben külön a máriacelli zarándokok részére adott ki oltalomlevelet, hogy őket mindennemű zaklatásoktól védelmezze. Az oltalomlevelet 1442-ben a bázeli zsinat is megerősítette.

A kegyhely igazi fénykora azonban csak a reformáció zavaros korszaka után kezdődik s a katolikus megújulás idején bontakozott ki. Máriacell növekvő népszerűsége, a mind gyakoribbá váló tömeges zarándoklatok tették szükségessé a középkori gótikus templom 17. sz.-i átépítését és tetemes kibővítését.

Máriacell: a templomudvar keleti „magyar” kapuja Szent István király és Szent Imre szobraival. Régen ezen a kapun érkeztek a magyarországi zarándokok

Magyarországról az első nagyobb arányú zarándoklat, feljegyzések szerint, Pozsonyból indult Máriacellbe 1654-ben. Ennek szép dokumentuma a bazilikában, a kupolatér északi oldalán függő, díszes keretű nagy olajfestmény, melyen az akkori Pozsony városképe látható a város védőszentjével. (Egy másik, hasonló nagyságú kép egy későbbi, az 1852-es pozsonyi nagy zarándoklat emléke.)

Tudunk arról, hogy báró Sennyey István, a tudós és jámbor győri püspök (1630—1635) minden évben mezítláb zarándokolt el Máriacellbe.

A máriacelli zarándoklatok, sőt a kegyhely egész történetében kivételes hely illeti Esterházy Pált (1635—1713), kinek neve a magyar történelemben is fényesen ragyog. A költő-hadvezér Zrínyi Miklós unokaöccse volt, vele harcolt a törökök ellen, résztvett Bécs 1683-as, és Buda 1686-os felszabadító harcaiban, 1680-ban nádorrá választották, 1687-ben római-birodalmi hercegi rangot kapott. Ő maga is költő és vallásos író, egyházi zeneműveinek gyűjteményét „Harmonia Coelestis” címen adta ki 1711-ben. Nagy Máriatiszteelő volt, feleségével, Orsolyával és öt gyermekükkel a máriacelli Rózsafüzér Társulat beiratkozott tagjai. Ő maga 58 (!) alkalommal járt Máriacellben. 1691-ben a törökökön aratott zalánkeméni diadal hálójaként olyan fényes processziót vezetett Kismartonból Máriacellbe, amely a kegyhely sokszázados történetében is pártját ritkítja. A celli bevonulást személyesen vezette, vele volt mind a négy fia, a kiterjedt Esterházy-család s más főúri családok tagjai, többszáz címeres zászló lobogott, 665 fehér ruhás leány vonult a menetben szenttárgyú képekkel, szobrocskákkal s a szentoltvasó titkait vörös-, fehér- és aranyruhás, jelmezes alakok szimbolizálták. Az esemény, a-

melyen 11 ezer ember vett részt, mint „a nádori processzió” került a történelem évkönyveibe.

A Habsburg uralkodók személyes példaadásukkal nagyban emelték a máriacelli kegyhely tekintélyét s hírnevét. A mélyen vallásos I. Lipót (1657—1705: magyar király) számtalanszor ide zarándokolt, a kegyhelyet elhalmozta adományokkal s hivatalosan birodalma „nemzeti szentélyé”-vé nyilvánította. Hogy VI. Károly császárt (III. Károly néven magyar király) mily gyakran látta a máriacelli kegyhely, arról a kincstárban látható értékes ajándékok, hálaadományok tömege tanuskodik. Ugyanezt elmondhatjuk Mária Teréziáról, aki férjével s gyermekeivel együtt szintén gyakran fordult meg Máriacellben, ő csináltatta többek közt a kegykápolna F. I. és M. T. (Franz I és Mária Terézia) monogramokkal és a magyar szentkoronával ékeskedő ezüstrácsát, valamint a kincstári oltár alsó részét (antependium), melyen az ő és férje családfája van ábrázolva 37 családtag domborított portréjával.

A Mária Teréziát koronázó Esterházy Imre, a pálosszerzetesből lett esztergomi érsek és hercegprímás (1725—45) is többször itt járt. Utolsó zarándokútjának emléke az a pompásveretű, zománcképekkel és drágakövekkel díszített ezüstkehely, amely ma is a kincstár egyik legszebb darabja.

1757-ben, a kegyhely 600 éves jubileumának évében Máriacell mintegy 370 ezer zarándok kereste fel, közülük sokan jöttek Magyarországról.

Tíz évvel később pedig, 1767-ben, a Nagy Lajos által felajánlott „kincstári kegykép” 400 éves jubileumát ünnepelték s ez alkalommal elsősorban Magyarországról jöttek népes zarándoklatok, melyeken — s ezt hangsúlyozni kell — a magyar köznemesség és polgárság is nagy számmal vett részt.

Egy feltehetően népes győri zarándoklat hozta magával azt a máriacelli bazilika emeleti galériáján található szép fogadalmi táblát, amely Győr régi látképét s „a várost végveszéllyel fenyegető” 1763 június 28-i földrengés emlékét őrzi.

A búcsújárások jellegzetes tömegmozgalmak, melyekben a vallásos szellem ereje demonstrálódik, s ezek fénykora (Magyarországon is) — mint már utaltunk rá, a 18. századra esik. A század vége mégis a zarándoklatok történetének egyik legszomorúbb fejezete és éppen a nagyon vallásos Mária Terézia fiának, II. Józsefnek (a „kalapos király”) uralkodásához fűződik (1780—90). A császár, mint ismeretes, rendeletileg eltörölte a zarándoklatokat, körmeneteket, illetéktelenül beavatkozott még az istentiszteletek rendjébe is, megszabta például, hogy egy templomban legfeljebb csak két oltár lehet s ezekben is csak annyi gyertya éghetett, ahányat a rendelet előírt. Méltán gúnyolta a porosz király (II. Frigyes) „sekrestyés testvér”-nek. Mi sem jellemzőbb a „josefinizmus” elvakultságára, minthogy Pannónhalmából, a magyar kereszténység bölcsőjéből fegyházat (!) csináltak.

Máriacell különösen súlyosan érintették II. József intézkedései: feloszlatták az anyakolostort, St. Lambrecht-et és szinte csodaszámba megy, hogy az utolsó pillanatban sikerült elhárítani a

(Folytatás a 6. oldalon)

HAZAI FIGYELŐ

Katolikus Szociális Otthon

Dr. Lékai László bíboros tájékoztatása szerint 1980 második felében elkészül a Farkasréti templom közelében épülő, 117 férőhelyes Katolikus Szociális Otthon. A szobák egységesen 16,5 m² nagyságúak. Az eredeti tervek szerint a kétágyas szobákban 160.000 forint, az egyágyas szobákban pedig 320 ezer forint a hasznélvezeti jog megváltása, a pontos árát azonban még nem állapították meg. Az egyes lakosztályok a bérlők halála után is az egyház tulajdonában maradnak, mivel a hasznélvezeti jog nem örökölhető. Az elhalálozással felszabaduló lakrészek felett az egyház szabadon rendelkezik, mérsékelt áron tovább adhatja a rászorulóknak, vagy ingyen rendelkezésére bocsáthatja a nincstelének. Az otthonban egy bentlakó lelkész foglalkozik majd a lakók lelkipozásával.

A gyermekév és a szülői pofonok

A nemzetközi gyermekév alkalmából megrendezett óbudai gyermeknevelési ankéton magyar pszichológusok elítélték a svéd parlamentnek azt a legutóbbi határozatát, amely megtiltja a szülőknek, hogy megverjék gyermeküket. „A gyermekeinkkel való viszonyunk nem a verésen múlik, hanem azon, hogy mi a tartalma kapcsolatunknak. Egy olyan szülő-gyermek kapcsolatban, amely valóban tartalmas, majdnem minden megtörténhetik. Annak nem jellemzője az

Endrédy Vendel, zirci apát, 85 éves

II. János Pál pápa személyes táviratban üdvözölte 40 éves főpápasága, 60 éves pápasága alkalmából a Magyar Cisztercita Tanítórend főpástorát. A távirat szövege: „Kedves Fiunknak, Endrédy Vendel apátnak, a Ciszterciták Rendjéből, aki 40 évet töltött be ebben a méltóságában és hivatásban, s annyi évet az Egyház szolgálatában, szívből gratulálunk. Apostoli Áldásunkat a legnagyobb szeretettel küldjük, kérve rád a Mennyei Vigasztalást és Megerősítést. (Dátum, sajátkezű aláírás): Johannes Paulus PP II.

Endrédy Vendel 1895. jan. 19-én született Fertőendrén. 1919-ben szentelték pappá Zircen, 1939-ben választották apáttá. 1950-ben autójával és titkárával együtt hurcolták el Budapest valamelyik utcájából. 1956-ban kiszabadították a szabadságharcosok. Nem sokára ismét lefoglalták és csak fél év után engedték szabadon. Azóta teljesen szegényen él Pannónhalmán a szociális otthonban, havi 50 forint zsebpénzt kap, jöllehet az Egyház és állam közti egyezmény alapján azokat a rendfőnököket, akikről 1948-ban elvették az iskolákat, rendházakat és birtokokat, miniszteri nyugdíj illeti meg.

Hivatalosan nem ítélték el és soha nem kapott írásos választ megkínzása és bebörtönzése miatt. — Rákosi szerint ő volt Mindszenty rossz szelleme. Igaz, egyik leghűségesebb barátja volt. Édesanyja 1951-ben halt meg, de ezt apátfiával csak néhány évvel később közölték.

A pápai táviratot Lékai primás személyesen vitte el Endrédy apátnak Pannónhalmára. Jellemző! — az egy órai látogatás egész tartama alatt Lékai titkára nem hagyta őket egyedül beszélgetni.

egyszer elcsattant pofon” — állapította meg az értekezlet egyik résztvevője. Ugyanilyen helytelennek tartották a magyar szakemberek azt a svéd álláspontot, hogy a gyerekek személyes szabadságát tiszteletben tartva, a szülők nem sérthetik meg gyermekeik levéltitkát és nem tilthatják meg nekik, hogy elmenjenek hazulról...

Gyermekágyi láz a Rókus-kórházban

Pár hónappal a Tétényi úti kórház szülészeti osztályán lezajlott szalmonella-járvány után, márciusban a Rókus-kórház szülészeti osztályát kellett fertőzés miatt lezárni. A betegfelvételi zárlat három hétig tartott, ezalatt fertőtlenítő nagytakarítást tartottak az épületben. Az intézkedés előtt négy szülő anya kapott gyermekágyi lázat, közülük egy, négy nappal a szülés után meghalt. Mindez abban a kórházban történt, amelynek a múlt század ötvenes éveiben nem kisebb személy volt a szülész-főorvosa, mint Semmelweis Ignác, aki a klórvizes fertőtlenítés bevezetésével már 130 évvel ezelőtt felszámolta a gyermekágyi lázat.

Hanyag tájékoztatás, vagy emberi közöny?

Fekete Ernő idős nyugdíjas a XVIII. kerületi Vörösfény utcában rosszul lett, elvesztette eszméletét. Onnan két nap elteltével — a rendőrség értesítésére — a mentők beszállították a Korányi kórházba, ahol hamarosan meghalt. Hozzá tartozói csak egy hónappal később értesültek sorsáról. Azalatt a két nap alatt, amíg Fekete Ernő eszméletlenül hevert, a családtagok végig telefonálták a mentőket, kórházakat, rendőrséget, de sehol sem kaptak tájékoztatást. A Korányi kórház sem a beteg felvételekor, sem a halála után nem értesítette a családot és mulasztásával súlyosan megsértette nemcsak az idevonatkozó minisztériumi rendeletet, de az emberiesség törvényét is.

Közlekedési balesetek

Tavaly a csaknem 20 ezer személyi sérüléssel közlekedési balesetnél 2018-an vesztették életüket, 23 %-kal többen, mint 1976-ban. Az általános alkoholtolerancia ellenére, a balesetek 16 százalékában szerepet játszott az alkohol. Az 1978-as adatok alapján, a közlekedési balesetek számát tekintve, Magyarország az európai élmezőnyhöz tartozik.

A folyó szennyezettsége

Az ipari szennyvizek és a mezőgazdaságban használt növényirtószerek következtében a magyar folyók erősen szennyezettek. A Duna már régen nem kék, a Tisza sem szőke, a Szióból pedig kipusztultak a halak. Ez az oka annak, hogy a lakosság 80 százaléka nem a folyókból, hanem a föld alól nyeri ivóvíz szükségletét. Az ivóvíz egyre drágább, van olyan országrész, ahol egy köbméter víz biztosítása 40 forint, a vízfogyasztást mégis általános pazarlás jellemzi. A szakemberek véleménye szerint évi 100 millió forintos megtakarítást jelentene, ha Budapesten megjavítanák a csöpögő csapokat...

Üsszedől-e a Citadella?

A budai Citadella, amelynek falai között turistaszálló és vendéglő működik, nagyon rossz állapotban van. A Citadellát kezelő vendéglátóipari vállalat 15 millió forintot kapott a Fővárosi Ta-

70 év – Ambrus Szaniszló

Május 6-án a legnagyobb titokban a karta átugrani a 70-ik „életmesgyét”. Hasztalan, mert hívei résen voltak: egyházközsége már előző este lepte meg feleségestől; aztán már nem volt megállás... A Mainziak és a Giesseniek 6-án a vasárnapi misék után vették körrül és volens nolens zuhogtak jó Szaniszlóra a versikék, énekek és rózsák... A Frankfurtiak közben időt nyertek és előkészülhettek. Anyák Vasárnapján, május 13-án, együtt ünnepelték az édesanyákkal Szaniszló atyát is. Ott voltak a „gyermekei”, akiket ő mindig úgy szeretett és akiket ő is mindig szerettek. És megint hullottak a rózsák: minden gyerektől egy-egy piros rózsza neki, az édesanyáknak pedig egy-egy szál fehér szekfü. A cserkészei aztán magyar táncra perdültek, a ruhákat, anélkül hogy sejtette volna Szaniszló atya, maga ívarozta Kastlból, ahol a nővérek szedték rá, hogy szállítson el nekik Frankfurtba egy nagy kartondobozt.

A német Pfarrgemeinde nagy termében az ünneplő sokaság olyan jól érezte magát, hogy hamarosan „elfogyott a boruk” és Szegény Angelika nővérnek kellett ugrania vasárnapon, bort szerezni a vendégeknek. Megérte mindez, mert Ambrus (székelyül Ambros) atya csak egy van a világon és csak az a kár, hogy nem mindnyájan az ünneplők közül érik meg Szaniszló újabb 70-ik születésnapját...

aki Székelyföldön 1909 május 6-án született Csíkszentmártonban. Gyulafehérvárott tanult, ugyanott szentelték pappá 1934-ben. Káplán Petrozsényben, 40-ig Gyergyóbékáson plébános. Észak-erdély visszatérte után Oroszhegyen plébánoskodik. 44-ben veszélyben a Székelyföld, tábort lelkésznek jelentke-

náctól az épület helyreállítására, mégsem történt semmi az ódon falak restaurálása érdekében. Az indok: a javítási munkákhoz további 16 millió forintba lenne szükség és ennyit nem érdemes befektetni egy veszteséges vállalatba...

Restaurálják a tihanyi alapítólevelet

Első hiteles, eredeti nyelvemlékünket, a tihanyi apátság alapítólevelét (1055) a pannónhalmi várban lévő bencés levéltárban őrzik. A vár főkönyvtárában elhelyezett állandó kiállításon a másolata látható, az eredeti oklevelet páncélszekrényben helyezték el. Áprilisban Budapestre szállították a páratlan értékű okiratot, hogy az Országos Levéltárban restaurálják. A javítási és konzerválási munkák több mint egy évig tartanak, majd visszaviszik Pannónhalmára, ahol jövő év augusztus 20-tól eredetiben láthatják a főkönyvtár látogatói.

Ki bombázta Kassát?

— teszi fel a kérdést az Élet és Irodalom hasábjain Ránki György hazai történész. A Szovjetunió elleni magyar hadüzenetben indokként szereplő kassai bombázás (1941 június 26) pontos körülményei Ránki szerint még mindig tisztázatlanok. „Nem elképzelhetetlen, hogy esetleg eltévedt szovjet gép dobta le a bombákat, amely a Szovjetuniónak már hadat üzent Szlovákiát akarta támadni. Korántsem elvetendő lehetőség, hogy szlovák területről felszálló repülőek voltak a tettesek. S Borsányi Juliánnak minden igyekezete ellenére sem sikerült megcáfolnia azt, hogy Kassa bombázását a német és a magyar vezérkar együttesen tervezte ki.”

zik a 27-es Székely-hadosztálynál. Orosz fogság lesz a vége. Amikor 48-ban szállítják a hadifoglyokat hazafelé, szegény Szaniszló számára nincs „hazafelé”. Erdélyben börtön vagy még rosszabb vár rá, a kommunista Magyarországnak pedig egy ilyen hű fia nem kell. — Egy irgalmasszívú ruszki szerzészán szánja meg végre: a születési rovatában kikaparja „Romániát” és Németországot ír bele. A német határon észreveszik a kaparást és „vissza neki” Oroszországra! A leleményes szerzészán most vadonatúj „dokumentet” hamisít és szegény Ambrus Szaniszló végre német földre léphet.

Mindjárt magyar munkába áll. A Passau-Waldwerke-i magyar barakiskolának lesz gondviselő atya. Az iskolát elkíséri összes állomásain: Lindberg, Bauschlott, Kastl, egészen 1960 nyaráig. Lindbergben gazdag parasztnak segít diákjaival betakarítani a termést, amiért liszt és krumpli jár tőle. Bauschlottban van olyan este, amikor 50.— DM van csak a kasszában (azaz Ambrus igazgató úr zsebében), másnap pedig reggelit és ebédet kér 100 éhes diák-szaj... „De mindig jött valahonnan pénz vagy más segítség másnapra” — beszéli el ő maga.

Isten éltesse!

H. F.

Sütő András Magyarországon

Az erdélyi író debreceni szerzői estjén zsúfolásig megtelt az előadóterem, sőt a közönség egy része a folyosón elhelyezett hangszórón hallgatta Sütő szavait. A Hajdú-Bihari Naplóban többek között ezt olvassuk Sütő András előadásáról: „Az általa idézett Gyilkos-tó metafora — keletkezése, legendabeli titkos kapcsolata a tengerrel — irodalmi korszakokat fog át, s kimondatlanul bár, a „tengert” is ráébreszti saját felelősségére...” Sütő András a „Tiszatáj”-nak adott interjúban kifejti, hogy a neki ítelt Herder-díj nem egy műnek szól, hanem az erdélyi magyar irodalom iránti figyelem megnyilvánulása.

„Herder úr bizonyára nem sértődne meg, hogy a róla elnevezett kitüntetés azon a nyelven köszönik meg, amelynek kihalását másfél századdal ezelőtt megjósolta” — mondotta Sütő, majd közölte, hogy a Herder-díjhoz kapcsolódó ösztöndíjra és egyéves bécsi tanulmányútra Szócs Géza jelölte. A kiváló erdélyi író így indokolta döntését: „Szócs Géza azt a vonalat képviseli a romániai magyar irodalomban, amit én látni szeretnék.”

Magyar zarándoklatok Máriacellbe (1)

(Folytatás az 5. oldalról)

kegykápolna lebontását, mint azt a császár már elhatározta. Ugyancsak rendeletileg tiltotta meg a kegyszobrok (így a máriacelli Madonna) „öltöztetését” s egyéb díszek: korona, gyöngyök, ékszerek viselését.

A jozefinista vallásellenes, helyesebben katolikus-ellenes (hiszen más vallásokkal szemben II. József valóban „türelmes” volt!), majd a francia háborúk könyörtelen időszakának elmúlásával a máriacelli kegyhely vallásos élete ismét kiteljesedik s a zarándoklatok, búcsújárók most már végeláthatatlan sorokban keresik fel a Habsburg-birodalom, majd Osztrák-Magyar Monarchia leghíresebb s legnépszerűbb Máriakegyhelyét.

(Legközelebb a 19. és 20. századi magyar zarándoklatokat tekintjük át.)

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Kuistein: Házasság: Nagy Gyula, Kuistein és Kiss Klára Lepsény 1979. márc. 17-én esküdtek örök hűséget egymásnak. Isten áldása életükre.

Február 10-én **Garsuly József** szkv. alezredes, és márc. 17-én **Náday Károly** ünnepelték 80. születésnapjukat. Mindketten hűséges hívei és segítői a Magyar Misszióknak. — Isten éltesse őket sokáig.

Halálozás: Bencsik Elek, régi tagja a Magyar Misszióknak, meghalt 80 éves korában. — Hirtelen halál ragadta ki körünkől **Stuber Istvánt** 38. évében. — Nyugodjanak békében!

Linz: Keresztelések: **Laczkó Atilla**, L. Attila Dezső és Valabán Livia fia, ápr. 19-én. — Ápr. 12-én egyházi hatóság engedélyével a Katolikus Egyházba felvételt nyert **Weber György**. Már otthon a katolikus templom orgonistája volt, családja minden tagja katolikus. — Egyben a bérmlás szentségében is részesült.

Halálozás: Steyer: (Linz) Tóth Hermann 36 éves korában elhunyt.

Első Szentáldozó: Thalhamban ápr. 9-én járult első szentáldozáshoz **Eperjesi Etelka**.

Bécs: Keresztelés: A kereszttség szentségében részesültek: **Hajdu Péter** és **Fülöp Ilona** fia: **Péter Kaiser-Ebersdorfer** ápr. 21-én. — **Salviani Wilfried** és **Tartsay Katalin** lánya: **Claudia Ilona**, Bécsben máj. 6-án.

Szentségi Házasságot kötöttek: **Berecz László** és **Schmickl Elfriede**, Bécs, márc. 31-én. — **Pongrácz Károly** és **Mayer Elisabeth Anna**, Budapesten ápr. 21-én. — Az Úr oltalma legyen életútjuk!

Az **Örök Hazába** költöztek: **Sedlmayer Margit** szül. Fuchs, 75 éves korában márc. 9-én Bécsben. — **Szabó Jenő János**, 22 éves márc. 30-án tragikus baleset áldozata lett. — **Papp József** élet 70. évében ápr. 1-én Bécsben. — Kárpátaljai erdészcsalád sarja, vérbeli vadászember. Vadászbarátai nagy számban kísérték és vadászkiált hangjaival búcsúztak sírjánál ápr. 12-én a Baumgarten-i temetőben. Egyházának és Házájának mindig hű fia volt. Az Örök Világosság fényeskedjék neki!

BELGIUM

Liege: Keresztelő: Vallott Kristóf és **Gembiszki Gizella** fia **Ougrée: Lefevre Anna** — **Guy** és **Csiki Edit** lánya: **Limont-Tavier**.

Brüsszel: — 90-ik életévét ülte meg **Mme. Kubik Erika** kedves régi magyar társaságában márc. 25-én Braïnee le Contee-i otthonában. A hálaadó szentmisét **P. Matyasovich** mutatta be. — Az Isten tartsa meg további jó egészségben.

KOZÉRDEKŰ HIRDETÉS

Felvételi pályázat az Innsbruck-i Magyar Intézetbe (Colleg. Kard. Mindszenty). — Az 1979/80-as tanévre okt. 8-i hatállyal felvesz érettségizett magyar fiúkat, akik a helybeli Tud. Egyetem valamelyik fakultásán (teológia, filozófia, természet-, jog- és államtudomány, gazdasági és társadalomtudomány, orvostan, magas- és mélyépítés) szeretnének tanulni. A német nyelv ismerete előfeltétel, de pótolható az egyetemen két szemeszter meghallgatásával és vizsgával. Az orvosi fakultásra csak osztrák állampolgárokat vesznek fel, de ha marad üres hely, Konventions-flüchtlinget is Ausztriából teljes tandíjmentességgel felvesznek.

Havonta OS 800.— + MwSt kell fizetni egy- vagy kétágyas szobáért, reggelivel, saját fehérneműmosatás, fűtés és világítással. - Jelentkezni legkésőbb aug. 10-ig lehet: 6020 Innsbruck, Rich.-Wagnerstr. 3; Tel.: 05222 / 26322 vagy 245395.

Születések: de Terwange Reginald és **Papp Katalin** leánya, **Tünde Jeanne Jácint**, ápr. 29-én.

Dr. Varga József és **Éva** fia: **Attila**, Brüsszel.

Ezüstlakodalmom: Tatai Pál és **Bárci Marika** máj. 4-én ünnepelték nagyszámú barátaik körében 25. házassági évfordulójukat. A hálaadó szentmise máj. 17-én volt értük.

Halálozás: Moskovits Ignác, jó magyar izraelita, elhunyt katolikus feleségéért születésé, neve- és elhalálozása napján mindig szentmisét mondatott. — **Jacques-Edouard, Marie-Joseph de Streel de Ghislain** mérnök, a belga telefonhálózat volt igazgatója, a Magyar Ház régi segítője, ápr. 26-án elhunyt. — Nyugodjanak békében!

NÉMETORSZÁG

Aachen: Halálozás: Marossy

Miért nincs hely a gyermek számára?

Kedves Főszerkesztő úr!

Az „Életünk” ez év februári számában **Papp Imre** „Nincs hely a gyermek számára” címmel vezércikket írt. Így kommentál: „Nincs szállás a gyermek részére. Az önzés, a kényelem uralkodik és elfoglalja a gyermek helyét... A hatalom is üldözőbe veszi a gyermekeket, ma is ezer és ezer gyermek veszi életét fegyverek tüzeiben”. Itt **Vietnami, Kambodzsa** és **Rhodéziát** említi.

Véleményem szerint, ami **Rhodéziát** illeti, jobb lett volna a szovjet által feljegyzett gerillák rémtetteiről írni; hogyan gyilkolnak védtelen apácákat, misszionárius papokat és ártatlan rodéziiai embereket, beleértve a gyermekeket is.

Jó lett volna megemlíteni, hogy a „szegény lakás nélküli nyugatnémet gyermekek” egy elemi iskolában fényes nappal meztelenre vetkőztették az osztályban a tanítónőt, aki mellesleg hathónapos állapotos is volt, — hála a nyugatnémet nevelési rendszernek.

Irhatott volna a cikkíró a „szegény” nyugatnémet lánygyermekről is, akik esténként durván kitépik a kizárólagos védtelen, beteg, járnai alig tudó öreg néni karjáról (**Düsseldorfi Kriminálpolizei hivatalos adatai**). Vagy megemlíthette volna az ún. 'Schulbus'-okon uralkodó állapotokat, melyeken ha van hely, felnőttek is utazhatnak; magam, 50 éves férfi, aki két évvel ezelőtt menekült Nyugatra, ötpercnyi utazás után, zuhogó esőben kénytelen voltam leszállni a Schulbusról és gyalog folytatni utamat, 8-órai nehéz testi munka után, holtfáradtan is, mintsem még egy másodpercig utazni a neveletlen gyermekek pokoli, kibíratatlan üvöltése, zajongása, csetepatéja mellett. Mindez azért, mert Németország legyőzésével megsemmisítették mindazt, ami fenntarthat egy nemzetet: a fegyelmet, becsületet, a valóságosságot, nemzeti érzést és gondoskodtak róla, hogy olyan ifjúság nevelkedjen fel, akinél nincs vallás, nincs fegyelem, nincs tisztelet a felnőttek iránt, a szülőt, tanítónőt, idős embereket csak

MEGJELENT

TOLLAS TIBOR VERSES KAZETTÁJA
30 év válogatott költeményel a szerző előadásában
(Összekötő szöveggel 2X30 perc)

Nemzetőr, 8 München 34. Postfach 70.
Ára: 15.—, vagy 7.50 \$.

Jenő elhunyt 1979. ápr. 1-én Győrött. — RIP.

München: Halálozás: Heiloway szül. Nagy Erzsébet 82 éves korában 1979. ápr. 26-án Dusseldorfban meghalt. Temetése ápr. 30-án Kobermoorban volt.

Dr. Daróczy Sándorné szül. Müller Lisbeth 1979 május 11-én Münchenben meghalt és ugyanitt május 16-án a Nordfriedhofban temették el.

Lamár Ferencné szül. Nagy Anna 64 éves korában 1979 május 11-én Münchenben meghalt, ugyanitt az Ostfriedhofban május 16-án temették el.

Münster: Keresztelés: Faflek Júlia, ifj. F. Jenő és Rocholl Magdalena fia.

OLASZORSZÁG

Róma: Keresztelés: Alessandro Fedele, F. Giovanni és Gouth Beatrix első gyermeke ápr. 15-én

Halálozás: Milano: Dr. Bokor Jánosné sz. Kertész Vera, ápr. 1-én elhunyt.

Genova: Szabó Lajos és **Bruzzone Emilia** fia: **Luigi** márc. 27-én a legmagasabb kitüntetéssel doktorált biológiából. — Gratulálunk.

SVAJC

Winterthur: Halálozás: Kutrovics Miklóst március 14-én 40 éves korában autóbaleset érte. A fiatal festőmestert fájó szívvel temették otthonában, Egg-ben. Nyugodjék békében!

Genf: Elsőszenáldozók: Hornok Laci, Karácsonyi Sanyi, Talabér Róbi, 1979. máj. 20-án.

*

Szabó István Tihamér, cisztercita aranymisés áldozópap, 1894. júl. 11 — 1979. ápr. 24. — Kölnből küldte egy volt cserkész a Pannonhalmi gyászjelentést. Szabó Tihamér Ft. úr cserkészparancsnokom volt Szentgotthárdon. — Igaz szentéletű pap volt. Hű volt Krisztus Egyházához és a magyarsághoz. Jó tanár, jó cserkészparancsnok, a 359-es Vajda Odón csapatot anyai szeretettel nevelte, vezette. Szentgotthárdon mindenki szerette, de mindenhol, ahol csak megfordult. Az I. világháborútól kezdve végigjárta egy magyar szerzetes hit-tanár és lelkipásztor életének minden örömteli és szomorú állomását. Törékeny testében nagy lélek lakozott. A jó Isten adjon neki örök békét és menygyei boldogságot.

Teleki Pál nyári cserkész nagytábor

A Magyar Cserkészszövetség európai cserkészkerülete néhai főcserkésze, gróf Teleki Pál születésének száz éves évfordulóján

TELEKI PÁL CSERKÉSZTÁBOR

rendez a kastli magyar gimnázium melletti Mennesberg-i erdőben. A tábor időpontja 1979. július 26 — augusztus 5. A nagytáborban örsvezetői, kiscserkész örsvezető, segédtiszti vezetőképző táborok, valamint fiú- és leánycserkész szórvány-táborok lesznek. A bärnhofi vadászházban kiscserkész tanyázás lesz.

Ugyancsak ebben az időben rendezzük meg magyarul gyengén beszélő fiataljaink számára Iskola-táborunkat is.

Valamennyi táborra a csapatparancsnokok útján vagy az európai cserkészkerület központjában lehet jelentkezni (8 München 81. Oberföhringerstr. 40. — Tel.: (089) 98 26 38). A tábor parancsnoksága örömmel küld tájékoztatót.

Magyar Cserkészszövetség
Európai Kerülete

Kelemen Zoltán halálára

A zenei élet ismerői május 10-én olvasták az újságok egy rövid, dermesztő híret: „Zoltán Kelemen ist tot...”, elhunyt Kelemen Zoltán. Újra meg újra elolvasták a hírt, mert nem hittek szemüknek, hogy a nyugati világban oly nagyrabecsült, ünnepelt magyar operanékes nincs többé az élők sorában.

Nekrológot írni elfogulatlanul — egy barát számára — szinte lehetetlen. E sorok írója összeszorult szívvel próbálja rendezni fájó emlékeit, hogy az olvasó — aki talán csak az opera színpadáról ismerte Kelemen Zoltánt — legalább szerény képet kapjon a művészről és emberről.

Kelemen Zoltán 1956-ban hagyta el Magyarországot. Kis családjával Rómában a Katolikus Magyar Házban élt, és a híres Santa Cecilia ösztöndíjasaként érlelte, bővítette a budapesti Zeneakadémiaán megkezdett tanulmányait.

A budapesti Kapisztrán-Kórus egykori szólistájából néhány év alatt a világ egyik legmarkánsabb Wagner-énekesé lett. 1958-tól az augsburgi opera tagja, innen Wuppertalon át Kölnbe, majd Zürichbe szerződött. Neve azonban felejtetlenné vált a Bayreuthi Ünnepi Játékokon, ahol évről-évre Alberich alakításával kápráztatta el hallgatóit. A Salzburgi önnepi Játékokon Mozart operáiban remekelt. New York, Lon-

don, Róma, Bécs, München, Párizs, Rio de Janeiro, Hamburg és még több számottevő zenei világváros operaközönsége tapsolhatta meg a felejtetetlen, vas-kos-humoros Osmint. Sikereit azonban nemcsak a Wagner, Mozart, Smetana meg Weber operák fémjelezték. Osakában a világkiállításon a Karaján vezette német művészkiállításra Nyugatnémetországot képviselte. Oratóriumokat énekel. Karajánnal hanglemezeket produkál. — A német televízió egy készülő nagy programjából ragadta ki a halál.

Ez volt a művész, aki a halálos ágyig egyetlen előadást sem mondott le. Indiszponáltság, hangulati mélypont ismeretlen fogalmak voltak számára. Robosztus, erős szervezete legyőzött minden betegséget.

Mint ember, ember maradt mindvégig. A világsztár Kelemen Zoltán barátainak ugyanaz a Zolija maradt, mint aki akkor volt, amikor neve még kisbetűkkel volt írva. Magyar volt, aki nem szégyelte magyarságát, sőt büszke volt rá. És még valami: mélyen hívő keresztény volt. Talán ezért könyörült meg rajta a Jóisten azzal, hogy csak rövid szenvedést mért rá, záróakkordul egy magasba szárnyaló, szívbe markoló áriához. Vayda János (München)

SPORT

Az előző sporttudósításomban megírt reményteliségi „tavasz” a magyar sportban — a futball kivételével, igen szépen igazolódott. Sok arany, ezüst és bronzérem gazdagította sportunkat.

A legnagyobb siker az asztaliteniszben volt. 27 év után ismét világbajnok a magyar férfi csapat. A Jónyer, Klampár, Gergely összeállítású csapat kétszer is, szinte megsemmisítően verte a 20 éve számunkra veretlen kínai csapatot, előbb 5:2-re, majd a döntőn 5:1-re. Még az „öreg” sokszoros világbajnok Sido is könnyezve ölelte át a győzteseket Penjang 20 ezres sportszínházában. Elismerésből kijutott az edzőnek, Berczik Zoltánnak is. A Jónyer—Klampár kettős ezüstéremmel szerzett.

A vizilabdában az először kiírt „Világ-Kupát” a magyar csapat veretlenül nyerte! A világ legjobb 8 csapata volt ott Jugoszláviában. Az utolsó döntő mérkőzésen 5:1-re verték az esélyesnek tartott „jugokat”. Meglepő volt az amerikaiak második helye.

Kölnben az Európa box-bajnokságon Papp Laci fiataljai becsülettel helytálltak: egy ezüstérem Somodinak, két bronz: Rózsának és Péhnek. A románok érmeit „igazi románok” szereztek, mint Hajnal Károly és Szilágyi Péter.

A női Európa-tornász-bajnokságon is a románok 3 aranyérmét Comaneci — Kemenes Anna szerezte; edzője: Király Béla.

A férfi tornász Európa-bajnokságon, Essenben kiválóan szerepelt a fiatal magyar gárda. A világ- és olimpiabajnok Magyar Zoltán betegsége miatt nem volt ott, de 17 éves „utódja”, Guzőghy György méltón pótolta: aranyérmel szerzett a lovon. Kovács Péter pedig ezüstöt a nyújtón. Kovács a nyújtón e sportág történetében először mutatott be egy szaltó ugrást a nyújtó fellett. Nem csoda, hogy az essen Gruga-Halle közönsége egy pillanatra felszisszent, majd elemi erővel tapsolta meg a csodálatos teljesítményt. Az összetett egyéni hatos versenyben a 19 éves Kovács Péter az előkelő 6. helyet szerezte. Első lett a 19 éves bulgár Delcev.

A futball mondott csak ismét csődöt. Úgy látszik, hiába minden erőfeszítés: Szepesi új elnök, meg a tizek tanácsa, csak nem akar kijutni a kátyuból a magyar foci! A sok kudarc után mindenki bizakodott, hogy a görögök elleni visszavágó Pesten fordulatot hoz és még megszerezhetjük a csoportelsőséget az Európa-kupához. De nagy volt a csalódás a Népstadionban: keserves 0:0! Úgy látszik, ezzel betelt a „pohár”. Idézem a Népsport „fenéig ürítettük a keserűség poharát”. Egy hajdani válogatott azt ajánlja: „a válogatott keretet oszlássák fel és ne játszanak mérkőzéseket, amíg ilyen gyengék vagyunk!” Sós Károly, az ismert nemzetközi edző, a „tizek” tanácsának tagja szerint, a játékosokon kellene elverni a port, kicserélni a válogatottakat s új „érintetlen” tehetségeket szavazni bizalmat. Van aki azt ajánlja: el kell venni a válogatottaktól a Ford-Caprikat és „dug”-pénzeket, majd komolyabban játszaniuk.

A sok és alapos kritikának lett is egy kis fogantatja: Tifliszben 80.000 néző előtt 2:2-re játszott csapatunk a „nagy” szovjet csapata ellen. Az eredménynek a görögök örültek legjobban, közelebb kerültek az első helyhez. A magyar csapat góljait Tatár és Pusztai szereztek.

JÚNIUS 16—17- NAGYON SOKAN LESZUNK MÁRIACELLBEN!

● Az ünnepnapok programja: ●

Június 16, szombat d. u. 1/2 6-kor a zarándokok fogadása. Este 8-kor ájtatosság a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére a kegyoltárnál. Kb. 1/4 9-kor gyertyás körmenet a nagyúton.

Június 17-én, vasárnap d. e. 10-kor ünnepi nagymise magyar és rövid német szentbeszéddel. Utána rövid tisztelgés Mindszenty sírjánál.

1/4 12-kor a Mindszenty Emlékmúzeum megáldása és megtekintése, utána ünnepi félóra a kolostor udvari kerek nagytermében.

Helyet foglaljunk: A-8630 Mariazell Städt. Verkehrsbüro.

Akar-e Ön házat, lakást építeni vagy venni? Ingyenes tájékoztatást adok az állami támogatások és kedvezményekről valamint a legkedvezőbb finanszírozási lehetőségekről. Szívesen áll rendelkezésére: Katalin Kardos, Telefon: 07365 / 5939 Goethestr. 10, 7081 Essingen.

Rómában kellemes szobát, jó ellátást nyújt a

szent István zarándokház

Kápolna. Kert. Parkolóhely. Márciustól október végéig jóval előbb kérjen szobát. Levélbeni jelentkezés. Cím: 00151 Roma, Via del Casaleto 481. Tel.: 5373319 vagy 53-62-07. Megközelíthető: a római TERMINI pályaudvartól a 27. busszal a végállomásig (csak este 21.30 óráig közlekedik). A végállomásnál átszállás a 144. buszra. Taxi a TERMINI-től: 1500 Lira. Szállítás, ellátás napi 14.500 Lira. Magyar útlevelel rendelkezőknek éjjeli szállás csak 3500 Lira.

Ha szereti a magyar konyhát, a hazai ízeket érdemes megrendelni

Mikes Júlia SZAKÁCSKÖNYVÉT.

Egy tapasztalt háziasszony receptgyűjteménye és ezernyi ötlet. Vajda Albert humorával fűszerezve (272 oldal). Ára 20 DM, vagy 10 \$. Megrendelhető: Juhász, 8000 München 80. Bülowstr. 10.

Ausztriába látogató turisták figyelmébe!

Második kiadásban is megjelent

Juhász László:

BÉCSI MAGYAR EMLÉKEI c. könyve. 168 oldal, 18 illusztráció. Ára: 15 DM, 100 Sch, vagy 7 \$. Megrendelhető: Dr. László Juhász, 8 München 80. Bülowstr. 10/2.

Yves de Daruvár:

A FELDARABOLT MAGYARORSZÁG c. híres könyve magyarul, több színes és fekete fehér képpel és térképpel, kemény vászonkötésben, számtalan olyan fontos történelmi dokumentumot tartalmaz, mely a szerző másnyelvű kiadványaiban nem szerepel. Az izgalmas történelmi dokumentációt olvassuk anyanyelvünkön.

A könyvnek ára portóval együtt 40.— Sfr., vagy ezen értéknek megfelelő más valuta.

Megrendelhető közvetlen a kiadónál: EDITION BALOGH, Pf. 19. CH-6000, Luzern 5.

KATOLIKUS KÖNYVEK

BIBLIA (Ó és Újszövetség)	50.—
Ijjas Antal: Jézus élete, 2. kiadás	30.—
Ijjas Antal: Szentek élete I.-II.	27.—
„HOZSANNA”, énekeskönyv	7.—
Erdélyi Zs.: Hegyet hágak... archaikus népi imádságok	15.—
Széchenyi István: NAPLÓ 1530 oldal biblia papíron, vászon kötés, képekkel.	35.—
RÓZSAFUZÉR könyvecske, elmélkedésekkel, 15 színes képpel, 36 oldal	1.20

Megrendelhető: Julius Dobrowolski — Salzburger Str. 18. D 8225 TRAUNREUT Telefon: 08669 / 52 63.

MAGYAR LELKIGYAKORLAT NŐVÉREK RÉSZÉRE

Az Isteni Megváltóról nevezett magyar nővérek linzi Szent Margit-Othobánában ismét lesz magyar lelkigyakorlat nővérek számára. Két kurzust tervezünk:

1. kurzus: 1979 augusztus 9—16

2. kurzus: 1979 augusztus 18—25.

Mindkét kurzus hat napos: a megadott napon este kezdődik, és a hetedik nap reggelén szentmisével fejeződik be.

A lelkigyakorlat vezetője P. Békés Gellért OSB. Részvételi díj 250.—, az ellátás napi 140.— schilling. A jelentkezéseket lehetőleg május végéig kérjük. Cím:

Schwester Provinzoberin, St. Margit Heim, Senefeldstr. 6. A-Linz/D Österreich. Telefon: 0732 / 43461.

Hazatelepülők! Ház eladó Szentendrén, a romantikus városkában, Budapesttől 18 km-re. Két szoba, konyha, fürdőszoba, éléskamra, kert. Érdeklődni: Mária Kollwitz, Leonberger Str. 22. 5000 Köln 90.

„TETENY” ungarische Spezialitäten

INH.: O. BAYER

Kreitmayerstr. 26. - D-8000 München 2. Telefon: (089) 19 63 93 DM

Badacsonyi Kéknyelű	6.20
Badacsonyi Szürkebarát	6.20
Domoszlói Muskotály	6.20
Domoszlói Tramini	6.50
Debrői Hárslevelű	5.75
Soproni Kékfrankos	6.—
Villányi Burgundi	6.20
Hajósi Kabernet	6.20
Alföldi Olaszrizling L.	4.80
Alföldi Kékfrankos L.	4.80
Tokaji Aszu 4 putt.	12.80
Beverage Bitters L. (Unikum)	23.—
Beverage Bitters 1/2 (Unikum)	12.—
Kecskeméti Barackpálinka 43 %	23.80
Barackpálinka (hasas ü.) 43 %	20.50
Szilvórium 45 %	18.50
Magyar szalámi kg.	22.—
Csabai kolbász kg.	19.—
Gyulai kolbász kg.	18.—
Süli debreceni kg.	12.—
Süli kolbász kg.	14.—
Tarhonya (kalocsai) 1/2 kg. 4 toj.	2.50
Nagykockástésza 8 toj. 1/2 kg.	2.95
Lebbencs 8 toj. 1/2 kg.	2.95
Cérnatészta 6 toj. 100 gr.	—65
Kiskockatészta 6 toj. 100 gr.	—65

Úvegárút is szállítunk!

Vásároljon magyar könyvet hanglemezt

nagyszerű választék DM

Tormay Cecil: Bujdosó könyv I-II.	54.—
Gulag Szigetecsoport I. II. á.	32.—
Badiny Jós: Káldeától Ister-Gamig	25.—
Villon Balladái (Faludy) új kiadás	13.—
Padányi: Nagy tragédia I. II. 20	26.—
Horthy: Emlékirataim	34.—
Széchenyi István Napló 1539 old.	30.—
Dümmerth: Az Árpádok nyomában	18.—
Méray T: Nagy Imre élete és halála	42.—
Méray-Aczél: Tisztító vihar	32.—

Claire Kenneth könyvei:
Éjszaka Kairóban, Rendezvény Rómában 24. DM, Szereléről szó sem volt, Forgó táncparkett, Május Mannhatenben 27.—

Apon 2755 DM 21.— Vajda János énekel: Ott ahol zúg, Székely himnusz, Krasznakorka, stb.

Apon 2755 DM 21.— Barabás Sári lemeze: Ha én gazdag lennék, Mit susog a fehér akác, stb. A legszebb lemez női hangra.

H 523 DM 21.— Karády Katalin énekel: Hamvadó cigarettavég, Tudom hogy vársz, Mindig az a perc, Hiába menekülsz stb.

H 548 DM 21.— Halálos tavasz, Valahol Oroszországban, Tábori levelezőlap, stb.

SLPX 17572 DM 20.— Hofi Géza Elvtárs & Uri Szabó, újdonság - Gallay Elsie énekel, Orosz János zongora, 30 cm. DM 24.— Ez más mint ami eddig volt, Engem a rumba, Az élet megy tovább stb. (Régi pesti hangulat!)

Kérjen katalógust. Augusztus hónapban a szállítás szünetel.

MUSICA HUNGARICA

Rümannstr. 4. D-8 München 40.

Tel.: (089) 30-50-43.

ÉLETUNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 37.

Felelős Kiadó:

a Magyar Kat. Főlelkész.

Felelős szerkesztő:

Dr. Harangozó Ferenc.

*

Redaktion und Herausgeber: die Ungarische Oberseelsorge, 8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 38. Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.

ELŐFIZETÉS:

Az Életünköt a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és ő náluk is kell előfizetni!

Tengereken túlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15 DM, vagy ennek megfelelő valuta. Tengeren túlra légipostával 25 DM.

Lapzárta: a hónap 18-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto: Nr. 606 50-893, Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto: München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank, Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge „Életünk”

Druck: Danubia-Druckerei, Ferchenbachstr. 88. 8 München 50.

Magyar-német és német-magyar fordításokat olcsón és gyorsan elvégez, magyar nyelvű okiratokról hitelesített másolatokat készít és más nyelvű okiratok fordítását korrekten elintézi. W. Divy hites fordító és tolmács, D-7990 Friedrichshafen, Linderstr. 50. — Telefon: 07541/7 1 3 9 1.

Rupp László hites törvényszéki fordító, vállalt fordításokat magyarról németre és németről magyarra. D-8000 München 1. Postfach 162. Tel.: (089) 300 21 62.

BÉCSI MAGYAR KÖNYVESBOLT

Libro Disco

A-1010 Wien, Domgasse 8. T.: 52-73-15 Magyar könyvek, lemezek és folyóiratok küldését a világ minden tájára vállaljuk. Kérje díjtalan katalógusunkat.

DÍOSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német (és német-magyar), Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben és peres ügyekben segít. D-4040 Neuss, Daimlerstr. 249. Tel.: 02101/54 13 17.

Házasság! Svájcban élő 40-éves, természetesen, zenét, művészetet, utazást kedvelő aglegény keresi hozzáillő szerény, alkalmazkodó képes hölgy ismeretségét házasság céljából. „Remény, szeretet” jeligére.

Kiss Ernő, Erdélyi magyar író sikere német nyelven! „Zwischen zwei Sternen” (Két csillag között) elfogyott, bővített új kiadás készülében.

Új könyve: „Ich werfe Schatten auf die Sterne” (Árnyéket vetek a csillagokra), Anger-Verlag, München, Landwehrstr. 43, 8000 München 2. — Ára félvászonkötésben DM 12.80, kartonkötésben DM 6.80.

KÉRJUK OLVASÓINKAT, HOGY ELŐFIZETÉSUKET RENDEZZÉK!

Építési ügyekben hívja: 65-18-29, Hutter Mária építészmérnököt, 1040 Wien 4, Karolinengasse 9. Tervezés — hatósági ügyek intézése — kivitelezés. T.: 65 18 29.

H I R D E T É S E K E T
a legnagyobbodott Életünk szívesen fogad. Apróhirdetés egy hasábos 1 cm 10.— DM; két hasábos 20.— DM. Nagyobb hirdetés arányosan drágább.

A hirdetési díjat előre kérjük, vagy csekken, utalványon, vagy Postscheckkontón Nr. 606 50-803. Kat. Ung. Seelsorge, Sonderkonto München.